

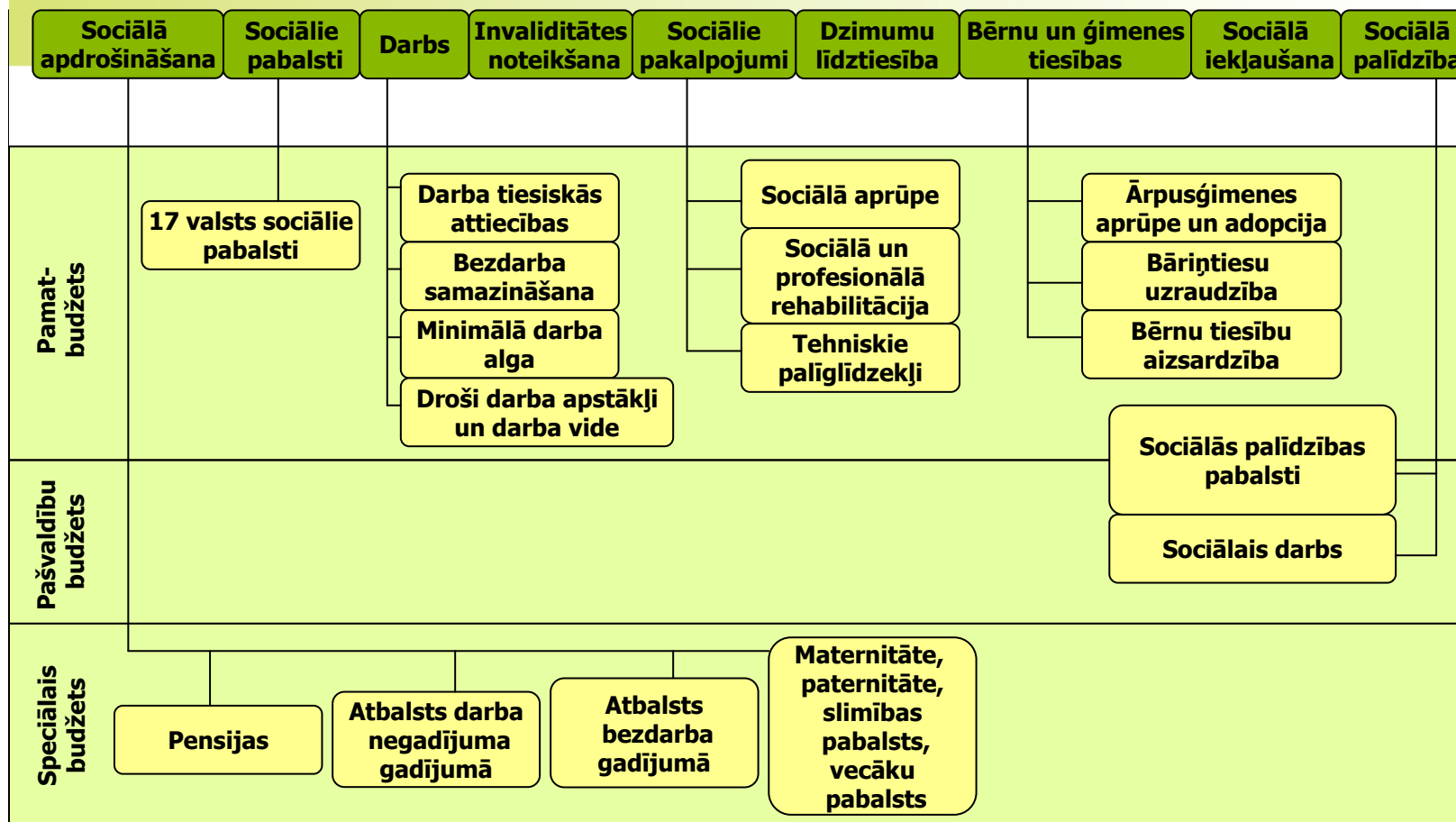
Labklājības ministrijas funkcijas un priekšlikumi fiskālās konsolidācijas nodrošināšanai

**Valsts sekretārs
Ringolds Beinarovičs**

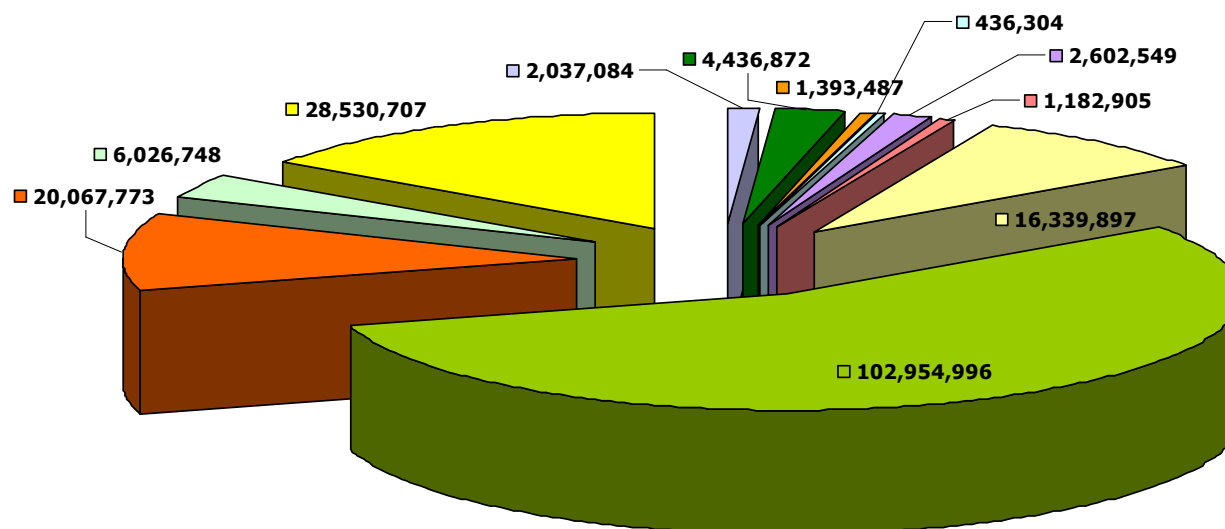
2010.gada 3.jūnijā Rīgā

Ministrijas pārziņā esošās jomas

Labklājības ministrijas pamatbudžeta plānotie izdevumi 2011.gadā (186 009 322 Ls)

□ Labklājības ministrija (Nr.369;370;371;372;1164;1166)

■ Valsts darba inspekcija (Nr.417;422;423)

□ Sociālās integrācijas valsts aģentūra (Nr.388)

□ Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai (transferti) (Nr.378)

■ Valsts sociālās aprūpes centri (Nr.383)

■ ES struktūrfondi (Nr.374;377;400;410;415;429;430;982)

■ Nodarbinātības valsts aģentūra (Nr.401;403;404;405;406;407;409)

□ Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (Nr.427;428)

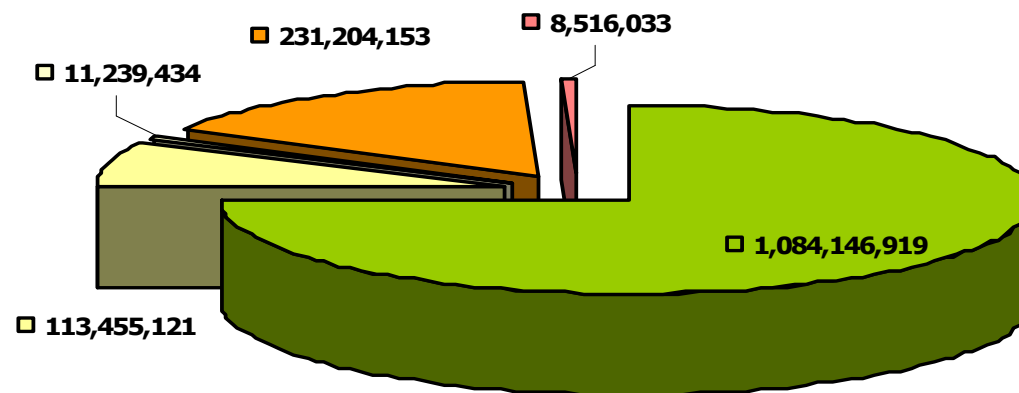
■ Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (Nr.394)

■ Valsts sociālie pabalsti (Nr.416; 1165)

□ Valsts sociālie pakalpojumi (379;380;381;382;428)

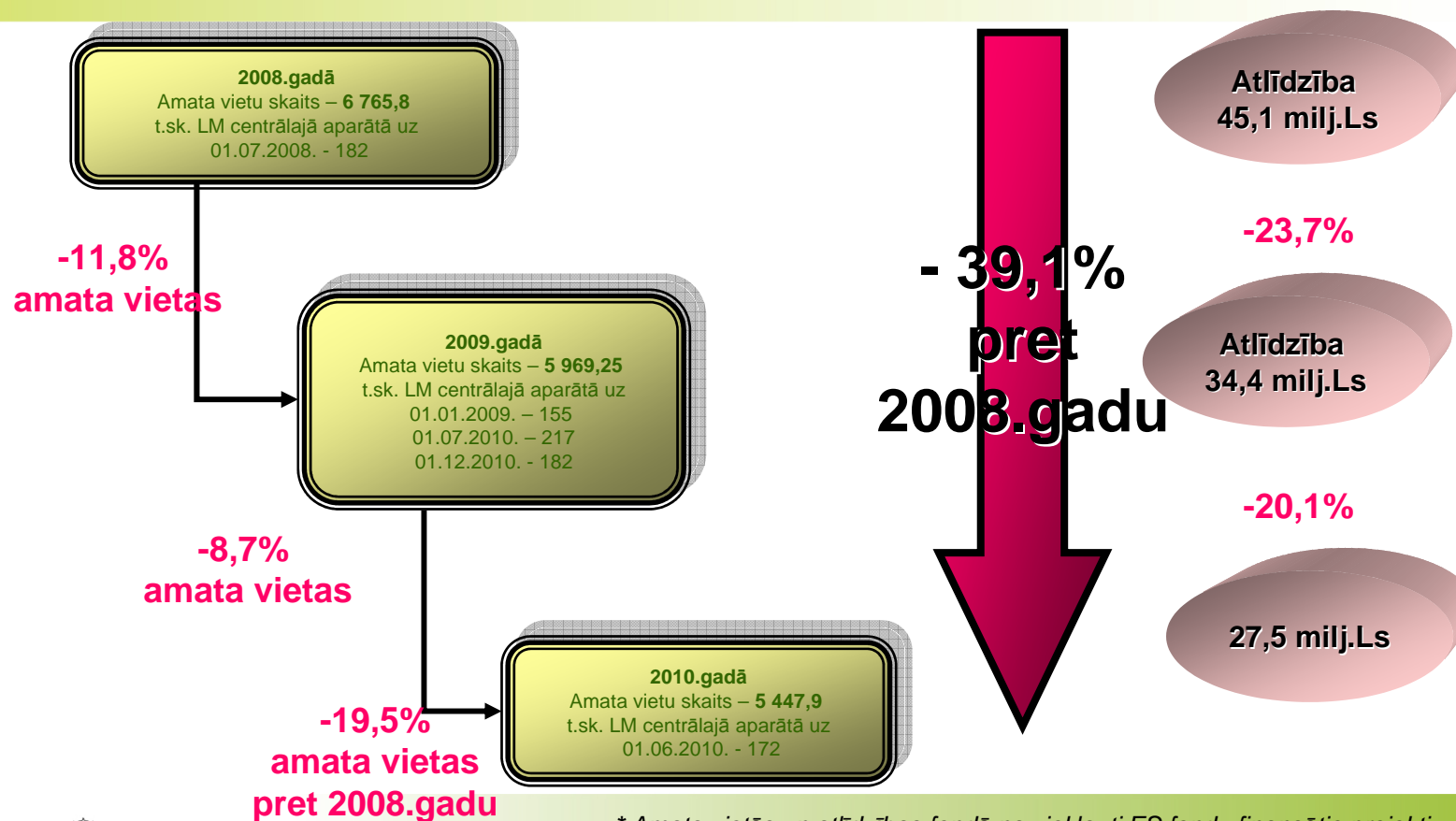
Labklājības ministrijas speciālā budžeta plānotie izdevumi 2011.gadā (1 448 561 660 Ls)

- Valsts pensiju speciālais budžets (Nr.853)
- Nodarbinātības speciālais budžets (Nr.854;855)
- Darba negadījumu speciālais budžets (Nr.856)
- Invaliditātes, maternitātes un slimību speciālais budžets (Nr.857)
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets (Nr.858 līdz 864)

Amata vietu skaita un izdevumu atlīdzībai izmaiņas labklājības nozarē*

Administratīvās reformas nozarē (1)

Sociālo pakalpojumu pārvaldes likvidācijas rezultātā funkcijas nodotas:

❖ **Labklājības ministrijai** (no 01.07.2009.):

- valsts sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas koordinācija (**sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem**);
- administratīvo pasākumu organizēšana, lai nodrošinātu finanšu vadības procesu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas jomā;
- Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma īstenošanas pārraudzība, sociālo pakalpojumu sniegšanas regulējošo normatīvo aktu ievērošanas kontrole;
- no ES struktūrfondu līdzekļiem finansējamo pasākumu īstenošana.

❖ **Sociālās integrācijas valsts aģentūrai** (no 01.07.2009.):

- valsts sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas koordinācija sociālās rehabilitācijas iestādēs.

Administratīvās reformas nozarē (2)

❖ **Bērnu un ģimenes lietu ministrijas likvidācijas rezultātā ar 2009.gada 1.jūliju Labklājības ministrija pārņēma:**

- Bāriņtiesu uzraudzību un metodisko vadību.
- Ārpusģimenes aprūpi un ģimeniskās aprūpes metodisko vadību un atbalstu.
- Vietējās un ārvalstu adopcijas koordināciju.
- Bērnu tiesību aizsardzības un bērnu un ģimenes tiesību politikas veidošanu.

❖ **Valsts sociālās aprūpes centru reorganizācija** ar 2010.gada 1.janvāri (33 valsts sociālās aprūpes centru reorganizācija par 5 sociālās aprūpes centriem):

- Atbalsta funkciju centralizācija;
- Resursu piesaiste no ES fondu līdzekļiem infrastruktūras sakārtošanai un attīstībai.

Administratīvās reformas nozarē (3)

❖ VA "Tehnisko palīgīdzekļu centrs" (TPC) likvidācijas rezultātā:

Tehnisko palīgīdzekļu administrēšana un piešķiršana DELEGĒTA:

- Tiflotehnikas nodrošināšana - Latvijas Neredzīgo biedrībai (ar 01.01.2010);
- Surdotehnikas nodrošināšana - Latvijas Nedzirdīgo savienībai (ar 01.01.2010);
- Pārējo tehnisko palīgīdzekļu nodrošināšanu VSIA "Nacionālais rehabilitācijas centrs "Vaivari"" (ar 01.09.2009.)

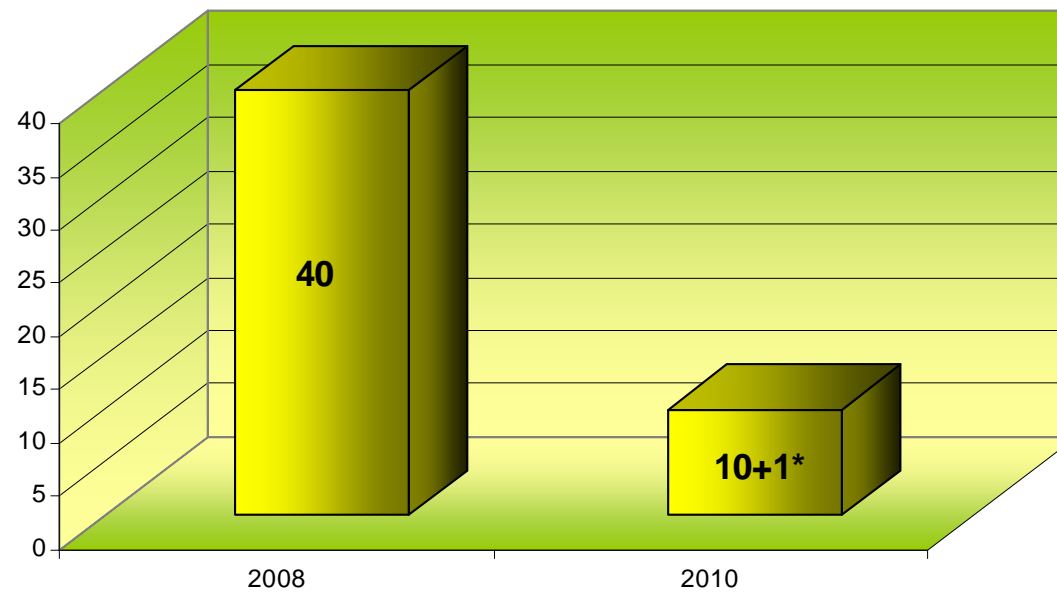
❖ Sociālo pakalpojumu pārvaldes (SPP) likvidācijas rezultātā:

- **Redzes un dzirdes invalīdu sociālā rehabilitācija DELEGĒTA** attiecīgi Latvijas Neredzīgo biedrībai un Latvijas Nedzirdīgo savienībai (no 01.01.2010);
- **No prettiesiskām darbībām cietušo bērnu rehabilitācija dzīvesvietā un institūcijās** - deleģēta Latvijas Bērnu fondam (no 01.01.2010).

Administratīvās reformas nozarē (4)

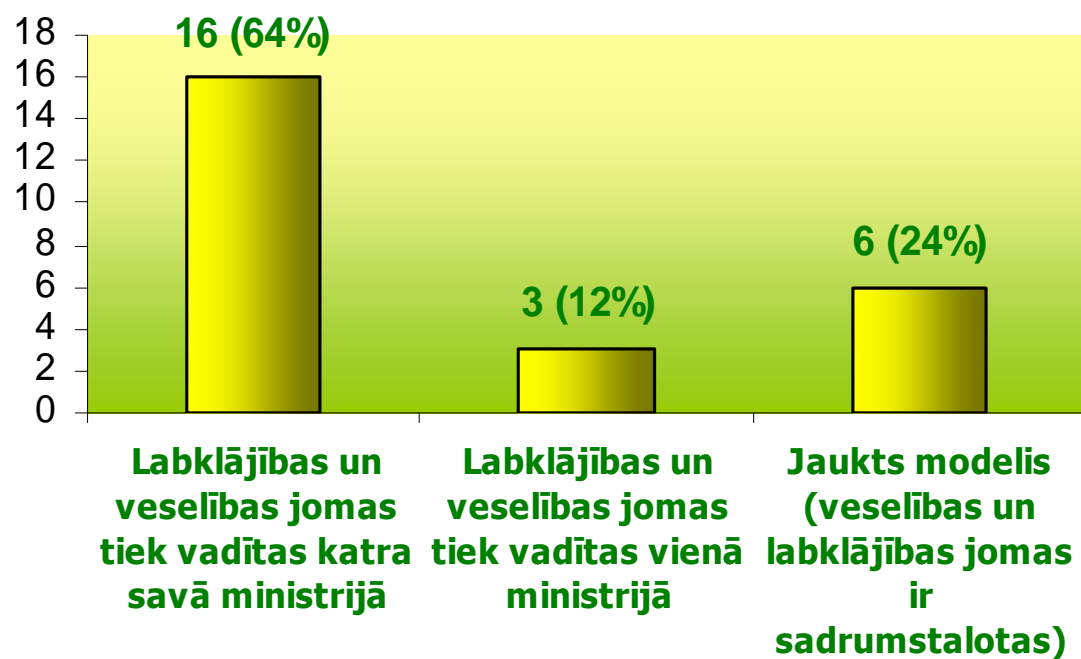
LM padotībā esošo iestāžu skaits

* **10+1** – pieskaitītais 1 ir Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, kas LM pievienota ar 01.07.2010 sadalot bijušo Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministriju

Labklājības jomas pārvaldība ES dalībvalstīs

Līdzšinēji veiktās izmaiņas valsts sociālo pabalstu jomā

- ❖ Ģimenes valsts pabalsta izmaiņas (8 Ls par katru bērnu)
- ❖ Ģimenes valsts pabalsta atcelšana par bērniem virs 19 gadu vecuma
- ❖ Ģimenes valsts pabalsta atcelšana par bērniem vecumā līdz 1 gadam – ar 2010.gada 3.maiju
- ❖ Piemaksas pie bērna piedzimšanas pabalsta atcelšana – ar 2010.gada 5.aprīli

Līdzšinēji veiktās būtiskākās izmaiņas sociālās apdrošināšanas jomā (1)

- ❖ Noteikti griesti bezdarbnieku un slimības pabalstiem no 2010.gada 1.janvāra un maternitātes, paternitātes un vecāku pabalstiem no 2010.gada 3.novembra – 11,51 Ls par vienu kalendāro dienu un 50% no summas, kas pārsniedz 11,51 Ls
- ❖ Slimības pabalstu izmaksas termiņa samazināšana no 52 nedēļām līdz 26 nedēļām
- ❖ Maternitātes un paternitātes pabalstu aprēķinās 80% apmērā no vidējās iemaksu algas (šobrīd 100%)
- ❖ Vecāku pabalstu izmaksā strādājošiem vecākiem 50% apmērā līdz 2010.gada 2.maijam un no 2010.gada 3.maija strādājošiem vecākiem pabalstu nepiešķir

Līdzšinēji veiktās būtiskākās izmaiņas sociālās apdrošināšanas jomā (2)

- ❖ Bezdarbnieka pabalsts netiks atjaunots, ja persona atteiksies no pabalsta un pieteiksies darba praksē pašvaldībā
- ❖ Izmaiņas bezdarbnieka pabalsta sistēmā (pabalsta izmaksas termiņa pagarināšana)
- ❖ Pensijas un darba negadījumu atlīdzības 2010.gadā netiks indeksētas
- ❖ Priekšlaicīgo pensiju apmērs – 50% apmērā no aprēķinātās pensijas

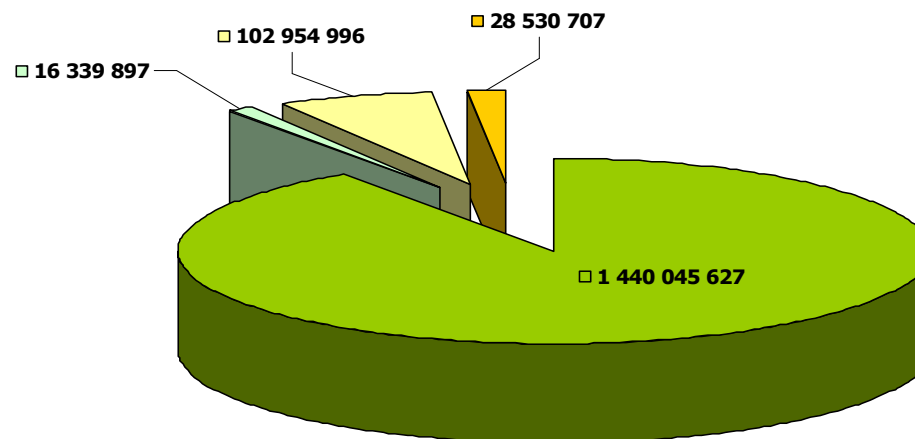

Funkcijas, kuras netiek vērtētas (1 587 871 227 Ls)

- ❖ **Sociālā apdrošināšana (SB)** (853., 854., 855., 856., 857. funkcija);
- ❖ **Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai** (Transferti) (378.funkcija);
- ❖ **Valsts sociālie pabalsti (PB)** (416., 1165.funkcija);
- ❖ **Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana** (374., 377., 400., 410., 415.funkcija).

Funkcijas, kuras netiek vērtētas (1 587 871 227 Ls)

- Sociālā apdrošināšana (SB) (Nr. 853; 854; 855; 856; 857)
- Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai (Transferti) (Nr.378)
- Valsts sociālie pabalsti (PB) (Nr.416; 1165)
- Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (Nr.374; 377; 400; 410; 415)

Ministrijas centrālais aparāts (1)

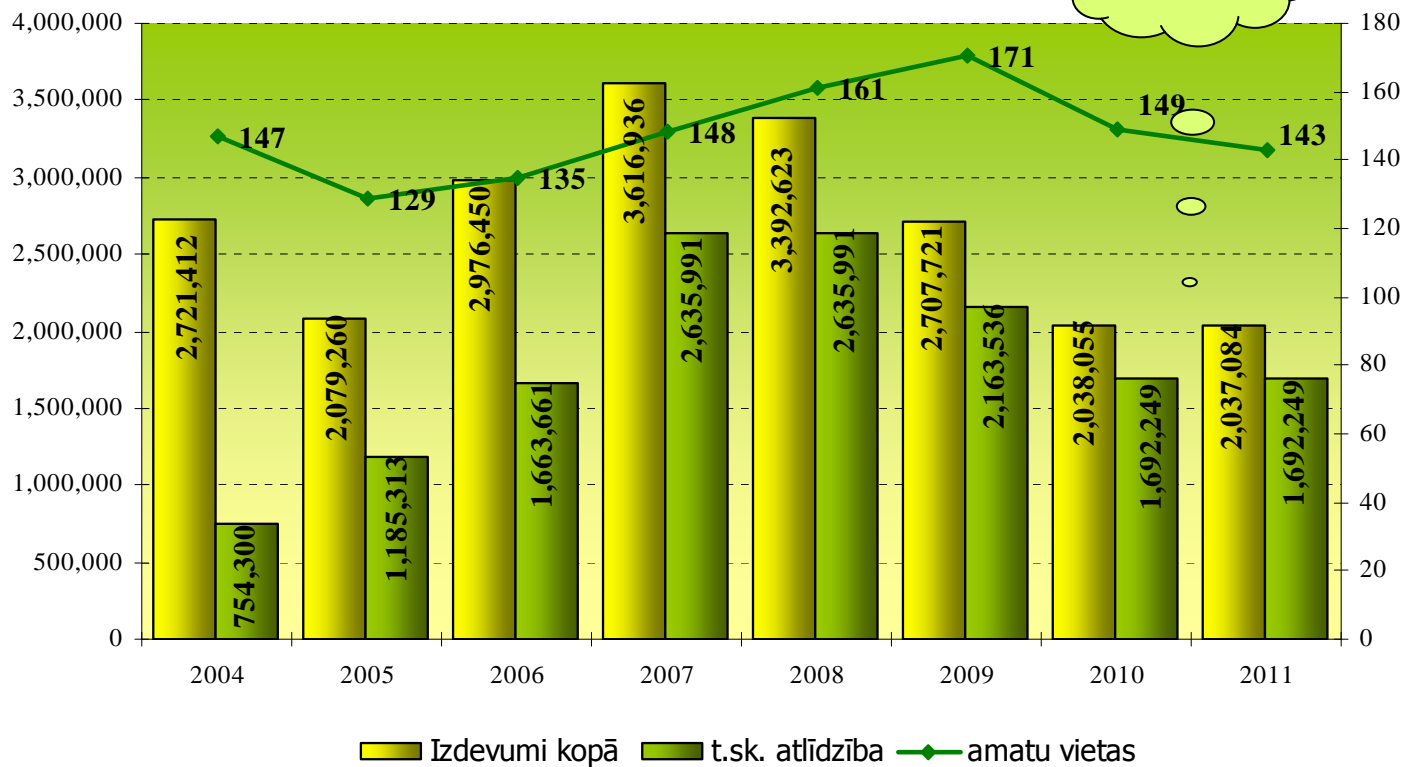
❖ Funkcijas:

- Rīcībpolitikas plānošana - īstenošanas pārraudzība un novērtēšana (371);
- Rīcībpolitikas plānošana - nozares pārstāvniecība ES (372);
- Rīcībpolitikas īstenošana (1166);
- Vispārējās vadības funkcijas (369);
- Vispārējās atbalsta funkcijas (370);
- Finanšu un stratēģiskā plānošana, uzraudzība un kontrole (1164).

Ministrijas centrālais aparāts* (2)

2004. gada līmeni

Ministrijas centrālais aparāts (3)

❖ Darbinieku skaita dinamika:

*likvidējot SPP un BĢLM 2009.gadā
LM funkciju izpildei tiek nodotas 62 amata vietas

	2008	2010
Darbinieku skaits*	182	172
<i>tai skaitā no ES fondu finansējuma</i>	21	23

❖ Nodaļu vadītāji un nodaļu vadītāju vietnieki

	2008	2010
Darbinieku skaits	60	19

❖ Valsts sekretāra vietnieki

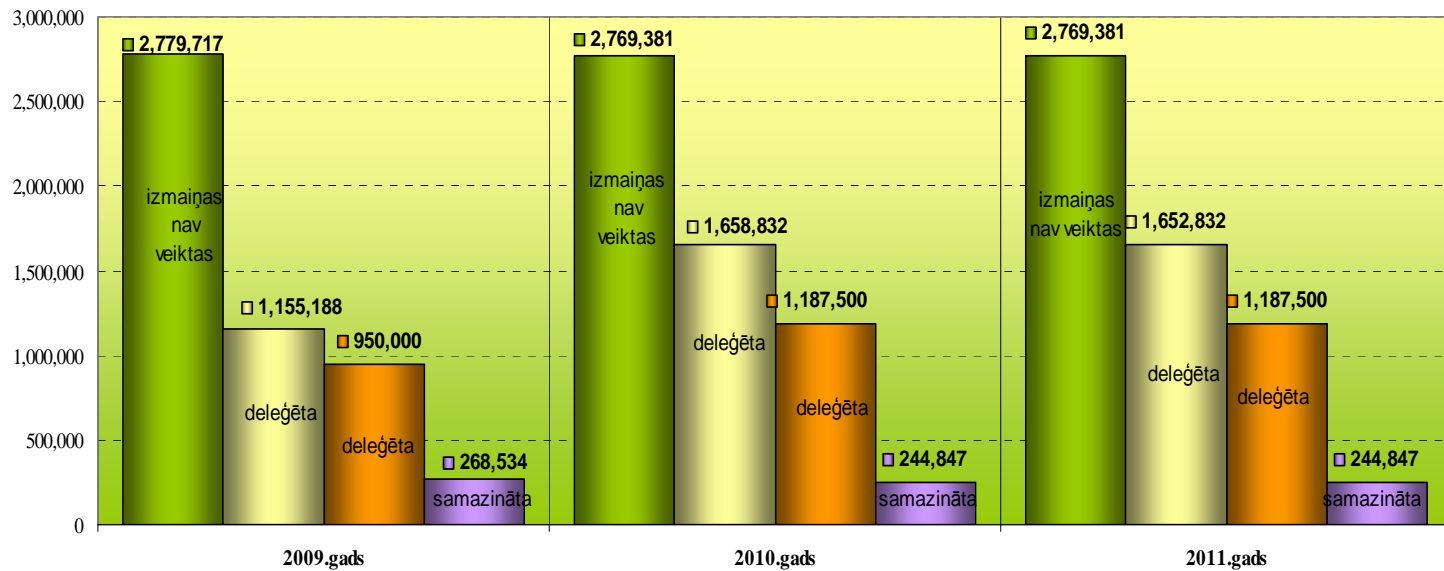
** samazinātas divas amata vietas LM un BĢLM

	2008	2010
VSV skaits**	3	2

❖ Centralizēta personālvadības, grāmatvedības un komunikācijas funkciju nodrošināšana VDI, VDEĀVK, VBTAI (LM – 6 amata vietas, iepriekš 14,5)

Valsts sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (1)

■ 382 - sociālā aprūpe līgumorganizācijās

■ 381 - tehniskie palīgīdzekļi

■ 379 - Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi konkrētām iedzīvotāju grupām

■ 380 - valsts atbalsts pašvaldībām sociālo pakalpojumu nodrošināšanai

Valsts sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (2)

Finansējums pakalpojumam - valsts atbalsts pašvaldībām sociālo pakalpojumu nodrošināšanai (atbalsts pašvaldībām alternatīvo sociālo pakalpojumu attīstībai) (380)

Pakalpojums	2008	2009	2010
Personu ar garīga rakstura traucējumiem skaits, kuras saņēmušas grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumus	104	95	186
Sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšana dienas centros personām ar garīga rakstura traucējumiem	191	203	164

Finansējums pakalpojumam - tehniskie palīgīdzekļi (381)

Pakalpojums	2008	2009	2010
Izsniegtie palīgīdzekļi	23280	10626	9293
Atkārtoti izsniegtie palīgīdzekļi	2398	2031	2001
Palīgīdzekļi, kuri remontēti un kuriem veikta tehniskā apkope	3365	1823	3610

Finansējums pakalpojumam - sociālā aprūpe līgumorganizācijās (382)

Pakalpojums	2008	2009	2010
Personu skaits, kam sniegta sociālā aprūpe līgumorganizācijā	871	1039	1073

Valsts sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (3)

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi konkrētām iedzīvotāju grupām (redzes un dzirdes invalīdiem; no vardarbības cietušajiem bērniem; no narkotiskajām, no psihoaktīvām vielām atkarīgiem bērniem un pieaugušām personām; cilvēku tirdzniecības upuriem) (379)

Pakalpojums	2008	2009	2010
Rehabilitēto redzes invalīdu skaits	482	450	460
Rehabilitēto dzirdes invalīdu skaits	6 590	6 095	6 095
No prettiesiskām darbībām cietušo bērnu rehabilitācija institūcijās	870	816	963
No prettiesiskām darbībām cietušo bērnu rehabilitācija dzīvesvietā	937	1209	1320
No psiho aktīvām vielām atkarīgo bērnu skaits rehabilitācijas institūcijās	67	64	64
No psiho aktīvām vielām atkarīgo pieaugušo skaits rehabilitācijas institūcijās	20	10	10
Cilvēku tirdzniecības upuru skaits	12	12	12

Valsts sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (4)

Turpmāka samazinājuma ietekme uz pakalpojumu nodrošināšanu:

- **Latvija nenodrošinās starptautisko saistību izpildi** (ANO Bērnu tiesību aizsardzības konvencija, ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām un EP Konvencija par cīņu ar cilvēku tirdzniecību).
- **Sabiedrības vismazāk aizsargātās grupas** (bērni, invalīdi, t. sk. neredzīgas un nedzirdīgas personas, u.c.) **zaudēs iespējas saglabāt maksimālu patstāvību un spēju arī turpmāk iekļauties sabiedrības dzīvē, līdz ar to palielināsies izdevumi no sociālā budžeta.**
- **Pakalpojumu saņēmējiem tiks liegtas iespējas atjaunot savas funkcionēšanas spējas un reintegrēties sabiedrībā, kā arī integrēties darba tirgū.**

Sociālās aprūpes centri (1)

Funkcija:

Personu ar smagiem garīga rakstura traucējumiem (1. un 2.grupas invalīdiem), invalīdu ar redzes traucējumiem, bērnu bāreņu līdz 2 gadu vecumam, bērnu ar fiziskās un garīgās attīstības traucējumiem līdz 4 gadu vecumam un bērnu invalīdu ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem no 4 līdz 18 gadu vecumam sociālās aprūpes nodrošināšana (383)

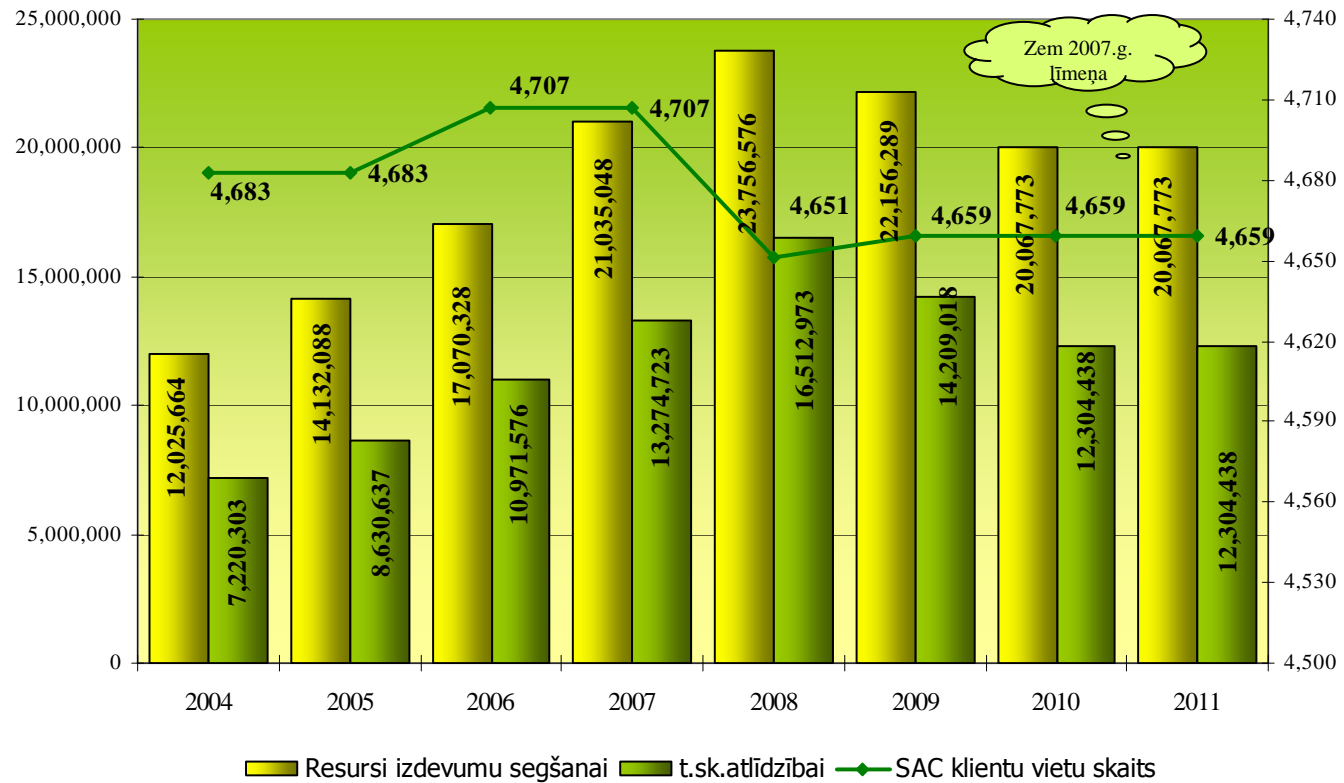
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas

pakalpojumi: (1)personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, (2)pilngadīgām neredzīgām personām, (3)bērniem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vecumā no četriem līdz astoņpadsmit gadiem, (4)bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem vecumā līdz diviem gadiem, (5)bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem vecumā līdz četriem gadiem.

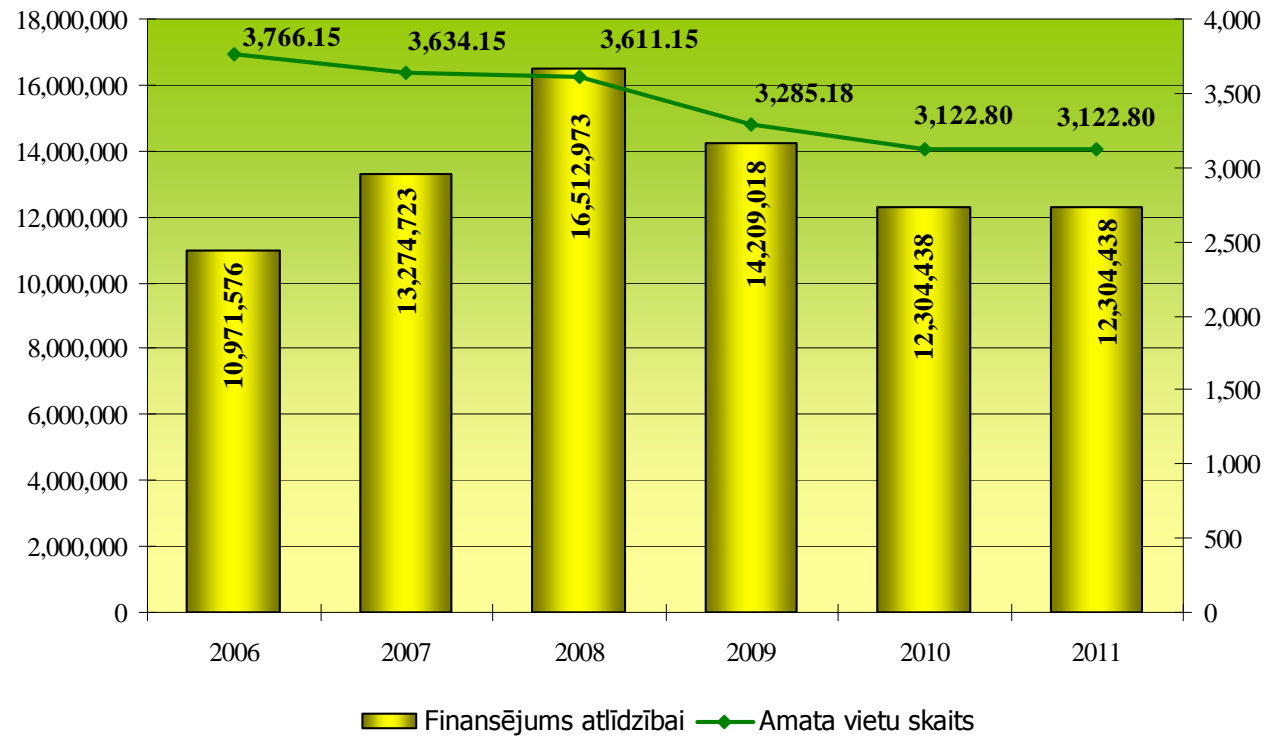
Pakalpojums	2008	2009	2010
Valsts nodrošinātās klientu vietas valsts sociālās aprūpes centros	4651	4659	4659

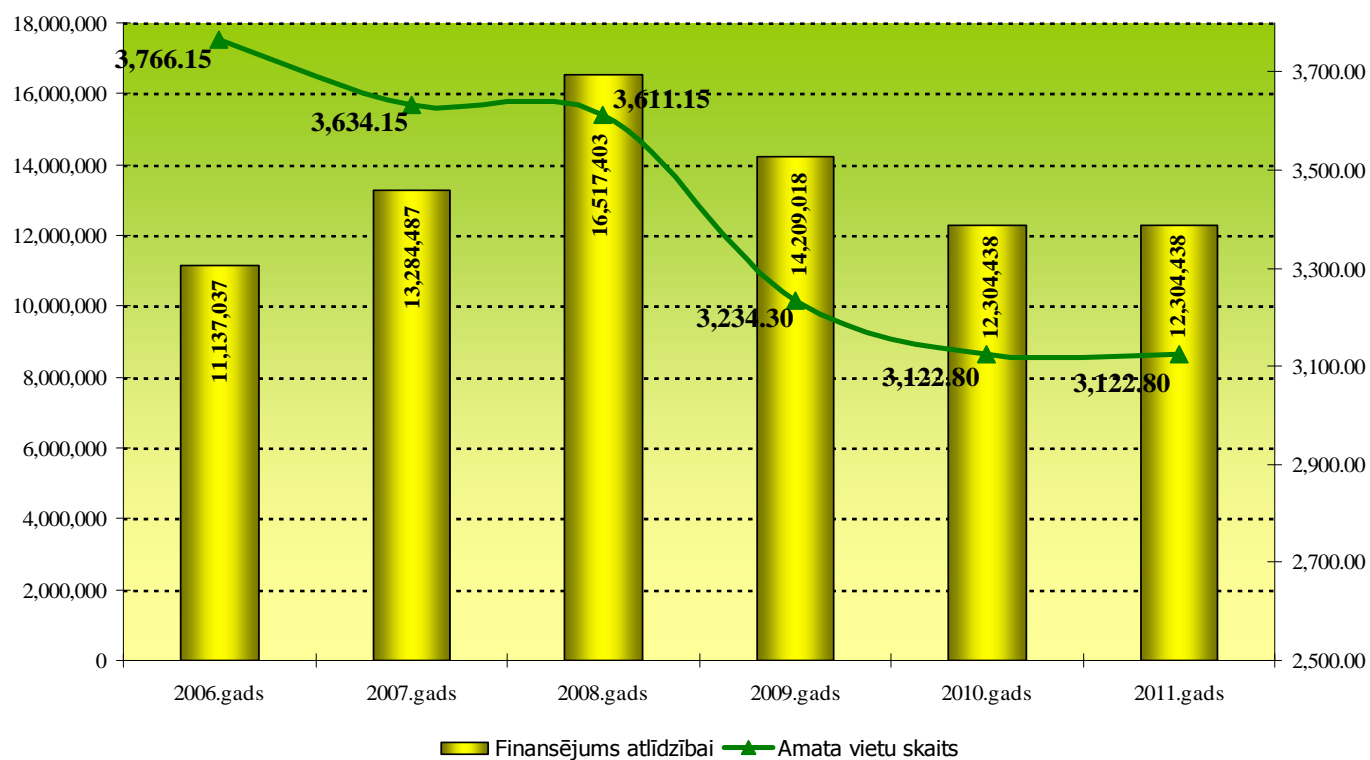
Sociālās aprūpes centri (2)

Sociālās aprūpes centri (3)

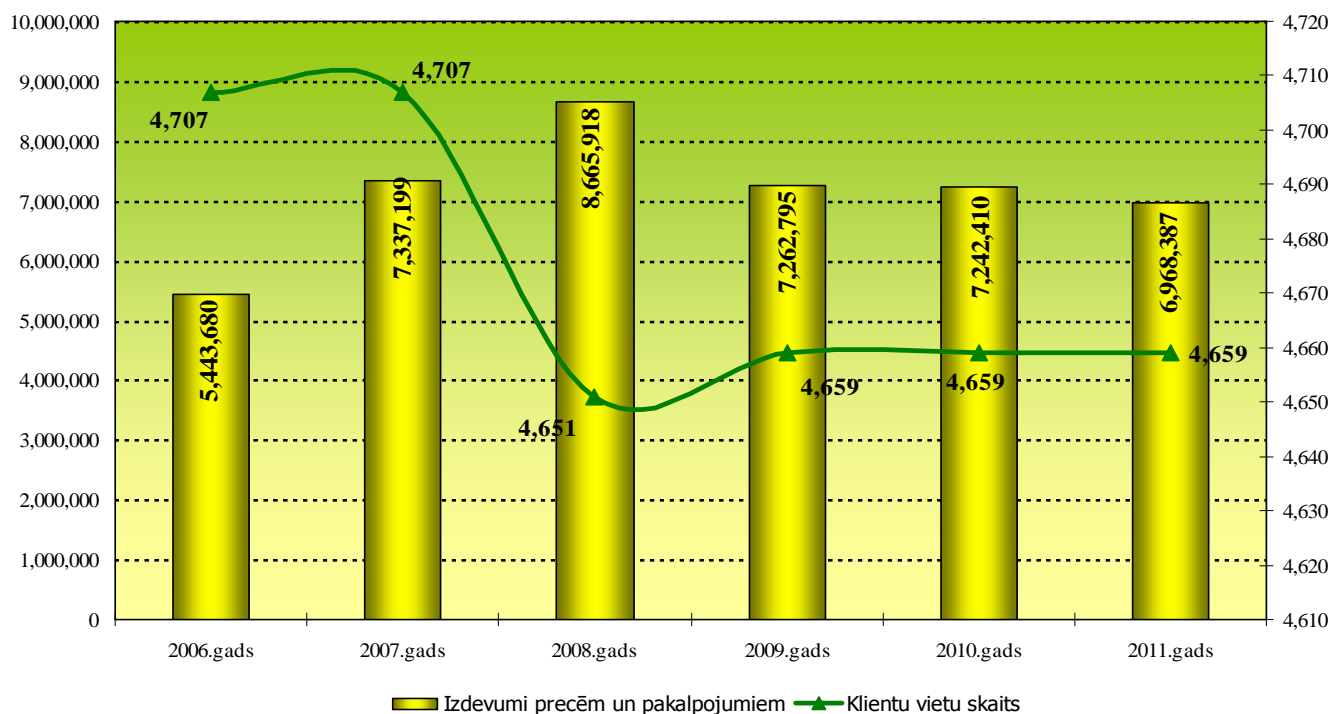

Sociālās aprūpes centri (4)

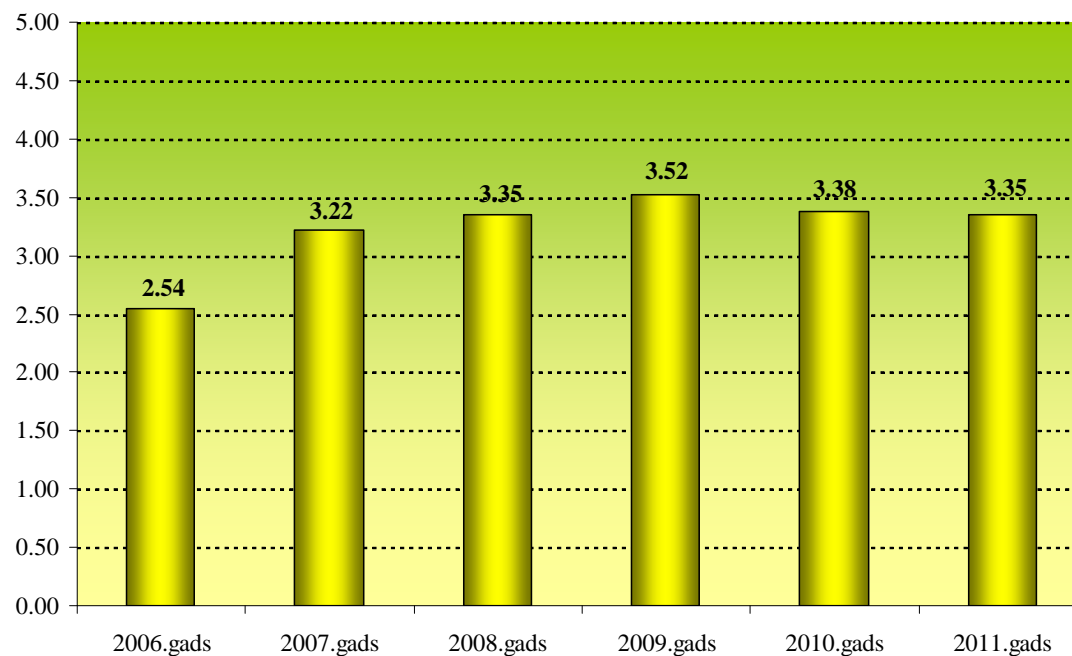
Sociālās aprūpes centri (5)

Izdevumu precēm un pakalpojumiem (t.sk. izdevumi SAC sakārtošanai) un klientu vietu skaita izmaiņas

Sociālās aprūpes centri (6)

Izdevumi precēm un pakalpojumiem (t.sk. izdevumi SAC sakārtošanai) uz 1 klienta vietu/dienā

Sociālās aprūpes centri (7)

Turpmāka samazinājuma ietekme uz pakalpojuma nodrošināšanu:

- **Latvija nenodrošinās starptautisko saistību izpildi** (ANO Bērnu tiesību aizsardzības konvencija un ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām).
- Būs jāsamazina pakalpojumu saņēmēju skaits un **jāpārtrauc pakalpojumu sniegšana valsts apgādībā esošajām personām** - bērniem bāreņiem un bērniem invalīdiem, kā arī personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem (1. un 2.grupas invalīdi).
- Pakalpojumu sniegšanas personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem **pārtraukšanas gadījumā, nesāņemot pastāvīgu uzraudzību un savlaicīgu medikamentozu terapiju, varētu rasties apdraudējums sabiedrības drošībai.**
- **Pieaugs rinda un paildzināsies gaidīšanas laiks pēc pakalpojumiem** tām personām, kurām nepieciešams sociālās aprūpes pakalpojums.
- Būs jāsamazina darbinieku skaits, rezultātā **pasliktināsies sniegto pakalpojumu kvalitāte.**

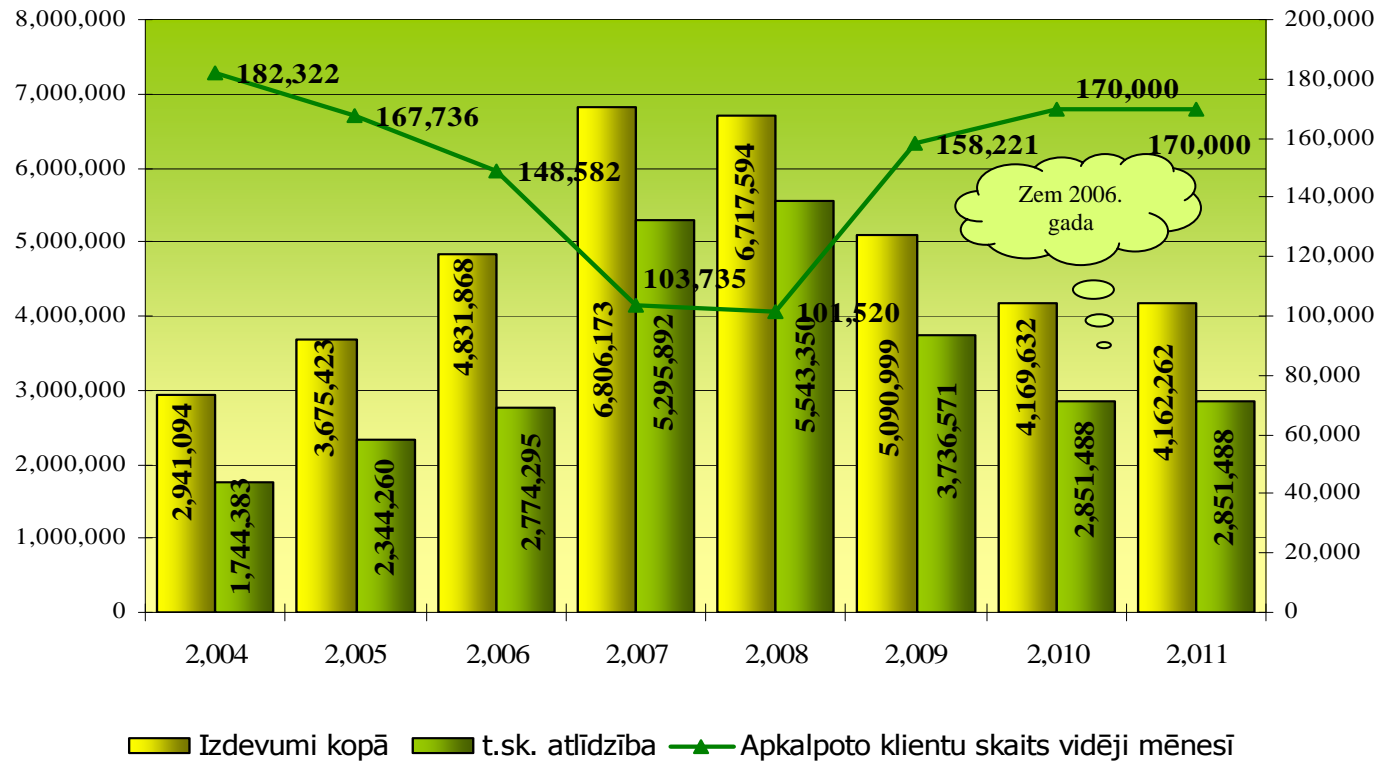
Sociālie pakalpojumi Latvijā un citās valstīs – kopīgais un atšķirīgais

Salīdzinot Latvijas un citu valstu (Igaunijas, Lietuvas, Polijas un Somijas) sociālo pakalpojumu sistēmu:

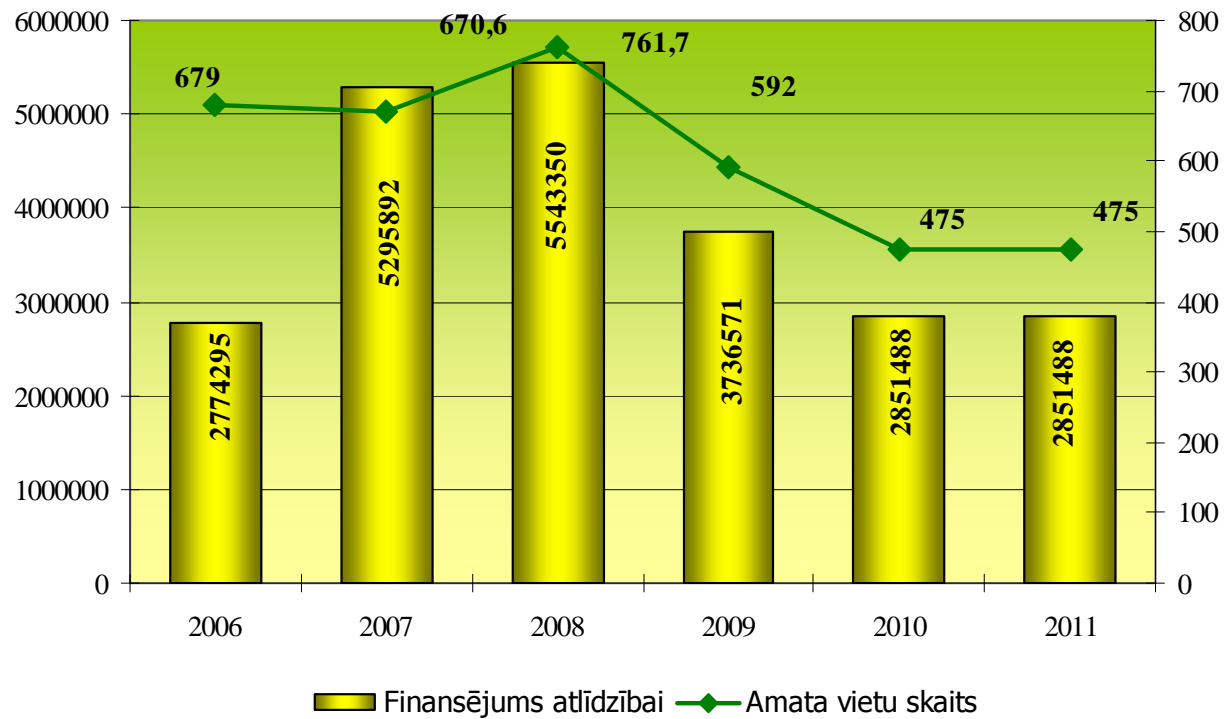
- ❖ Ministrijas organizē sociālo pakalpojumu politikas izstrādi, to metodisko vadību uzraudzību un kontroli, kā arī inovatīvu ideju ieviešanu, nodrošina atbalstu pašvaldībām, kurām rodas problēmas sociālo pakalpojumu nodrošināšanā (piemēram Somijā);
- ❖ Sociālo pakalpojumu veidi pamatā ir līdzīgi, taču atšķiras pakalpojumu organizēšanas un finansēšanas sistēma, kas ir balstīta uz atšķirīgiem pamatprincipiem tādejādi sniegto sociālo pakalpojumu apjomu un to izmaksu efektivitāti salīdzināšana nevar tikt veikta.

Nodarbinātības valsts aģentūra (1)

Nodarbinātības valsts aģentūra* (2)

Nodarbinātības valsts aģentūra (3)

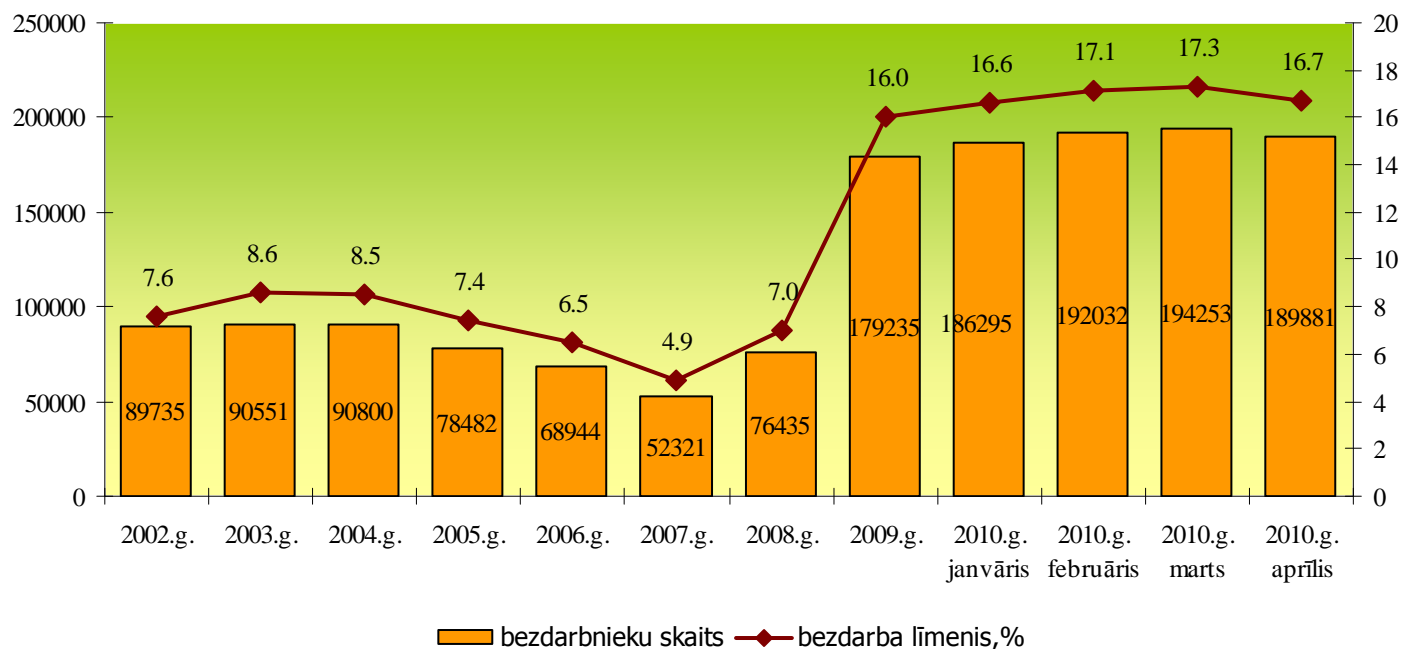
Funkcijas:

- ❖ Bezdarbnieku un darba meklētāju reģistrācija un uzskaitē, bezdarbnieku uzskaites un reģistrācijas vienotās informatīvās sistēmas uzturēšana un aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšana, statistikas analīze, tiesiskais nodrošinājums, administratīvā procesa nodrošināšana, aktīvo nodarbinātības pasākumu attīstība un analīze (401);
- ❖ Darba tirgus īstermiņa prognozēšana (403);
- ❖ Darba izsaukumu ārzemniekiem (ko paredzēts nodarbināt Latvijā) apstiprināšana (404);
- ❖ Komersantu (kuri sniedz darbiekārtošanas pakalpojumus) licencēšana (405);
- ❖ Latvijas dalības nodrošināšanas EURES tīklā (Eiropas Nodarbinātības dienestu tīkls) (406);
- ❖ Vispārējās atbalsta funkcijas (407).

Nodarbinātības valsts aģentūra (4)

Reģistrētā bezdarba līmenis un reģistrētie bezdarbnieki (perioda beigās)

Nodarbinātības valsts aģentūra (5)

Apkalpoto cilvēku skaits un pakalpojumos iesaistīto skaits 2010.gadā

	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis
Piešķirts statuss	17 657	16 823	16 349	12 107
Noņemts statuss	10 772	11 222	14 298	16 641
Darbā iekārtojušies	3 870	4 216	5 572	7 981
Aktīvajos Nodarbinātības pasākumos piedalījušies	38 297	38 546	45 935	42 910

Nodarbinātības valsts aģentūra (6)

Funkcijas	Latvija	Lietuva	Igaunija	Somija
1. Bezdarbnieku reģistrācija	X	X	X	X
2. Karjeras un cita veida konsultācijas	X	-	X	X
3. Bezdarbnieka pabalsta piešķiršana un izmaksāšana	-	-	X	-
4. Apmācību organizēšana bezdarbniekiem	X	X	X	X
5. Dažādu pagaidu darbu organizēšana	X	X	X	X
6. Pieejamo vakanču reģistrācija	X	X	X	X
7. Darba tirgus informācijas analīze un īstermiņa prognozēšana	X	X	-	-

Nodarbinātības valsts aģentūra (7)

Funkcijas	Latvija	Lietuva	Igaunija	Somija
8. Atbalsts strādājošajiem profesionālās apmācības organizēšanā	X	X	-	X
9. Darba atļauju izsniegšana ārzemniekiem	X (plānots atteikties no 01.07.2010.)	-	-	-
10. Komersantu, kuri sniedz darbiekārtošanas pakalpojumus, licencēšana	X	-	-	-
11. Deleģēto funkciju izpilde ESF finansējamo pasākumu īstenošanā	X	X	-	-
12. Sadarbība ar pašvaldībām, izstrādājot teritoriālās nodarbinātības programmas	X	X	X	X

Nodarbinātības valsts aģentūra (8)

Reģistrēto bezdarbnieku skaits (B/d) un publisko nodarbinātības dienestu (PND) darbinieku skaits Latvijā, Lietuvā, Igaunijā un Polijā uz 2008. un 2009.gada beigām

	2008.gads			2009.gads		
	B/d skaits (tūkst.)	PND darbin. skaits kopā	Vidējais B/d skaits uz vienu darbinieku	B/d skaits (tūkst.)	PND darbin. skaits kopā	Vid. B/d skaits uz vienu darbin.
Latvija	76.4	780	98	179.2	744	241
Lietuva	95.0	1476	64	268.8	1434	187
Igaunija	32.5	350	93	87.3	455*	192
Polija	1473.8	22362	66	1892.7		

Datu avots: A.Kuddo (akuddo@worldbank.org), HDNSP. The World Bank, Washington, DC. Labor Market Monitoring in Eastern Europe and Central Asia Countries: Recent Trends (Round Three)

* Igaunijas Publiskais nodarbinātības dienests apvienots ar bezdarbnieku apdrošināšanas fondu 2009.gadā (Estonian Labor Market Board + Estonian Unemployment Insurance Fund (merged in 2009))

Nodarbinātības valsts aģentūra (9)

Publiskie izdevumi darba tirgus politikas pakalpojumu ieviešanai (publisko nodarbinātības dienestu administrācijas izdevumi) % no IKP)

	2006	2007	2008
Latvija	0,070	0,064	0,054
Lietuva	0,088	0,087	
Igaunija	0,023	0,025	0,033
Polija	0,094	0,096	
Somija	0,131	0,125	0,115

Datu avots:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/labour_market_policy/main_tables

Nodarbinātības valsts aģentūra (10)

Turpmākā samazinājuma ietekme uz funkcijas īstenošanu (1):

- ❖ Netiks nodrošināta savlaicīga nodarbinātības pakalpojumu sniegšana klientiem, tādējādi neievērojot personas tiesības savlaicīgi saņemt pakalpojumu un palielinot rindas pakalpojumu saņemšanai, kas radīs rindās uz pakalpojumiem gaidošo bezdarbnieku papildus emocionālo un sociālo spriedzi;
- ❖ Netiks nodrošināta individuāla pieeja NVA klientiem, tādējādi attālinot personas iespēju ātrāk atgriezties darba tirgū (*jo ilgāk persona ir ekonomiski neaktīva, jo lielāki ieguldījumi būs nepieciešami, lai šo personu nākotnē atgrieztu darba tirgū*);
- ❖ Samazinot pakalpojuma teritoriālo pārklājumu, tiks samazināta pakalpojuma pieejamība, ņemot vērā bezdarbnieka pieejamos ierobežotos finanšu līdzekļus nokļūt līdz tuvākajai filiālei;

Nodarbinātības valsts aģentūra (11)

Turpmākā samazinājuma ietekme uz funkcijas īstenošanu (2):

- ❖ Samazināsies iespēja nodrošināt kvalitatīvu nodarbinātības pakalpojuma sniegšanu un aktivizēt bezdarbniekus, jo jau tagad notiek bezdarbnieku atkārtota ierašanās NVA filiālēs pēc 4 mēnešiem, salīdzinot ar iepriekš 1 reizi mēnesī;
- ❖ Netiks nodrošināts darbs ar sadarbības partneriem (darba devēji, pašvaldības, izglītības iestādes u.c.);
- ❖ Palielināsies dabiskais (strukturālais) bezdarba līmenis;
- ❖ Netiks izpildīts EK – LV Saprašanās memoranda nosacījums aizdevuma saņemšanai, kas nosaka NVA kapacitātes stiprināšanu.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (1)

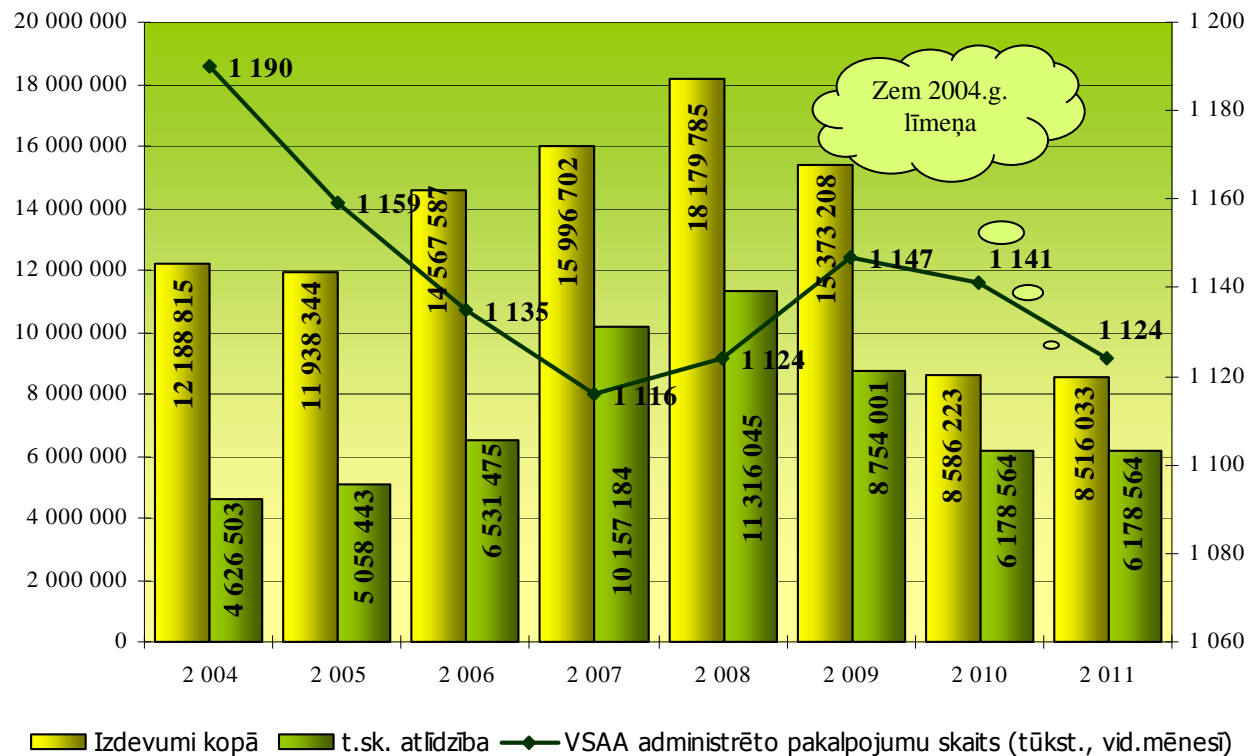
Funkcijas:

- Valsts sociālās apdrošināšanas pensiju, pabalstu, atlīdzības un valsts sociālo pabalstu piešķiršana un izmaksu nodrošināšana (858);
- Valsts sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu administrēšana (859);
- Valsts fondēto pensiju shēmas administrēšana (860); Valsts pensiju speciālajam budžetam nodoto valsts kapitāla daļu pārvaldīšana (861);
- Starptautiskās sadarbības sociālās drošības jomā nodrošināšana (862);
- Vispārējās vadības funkcijas (863);
- Vispārējās atbalsta funkcijas (864)

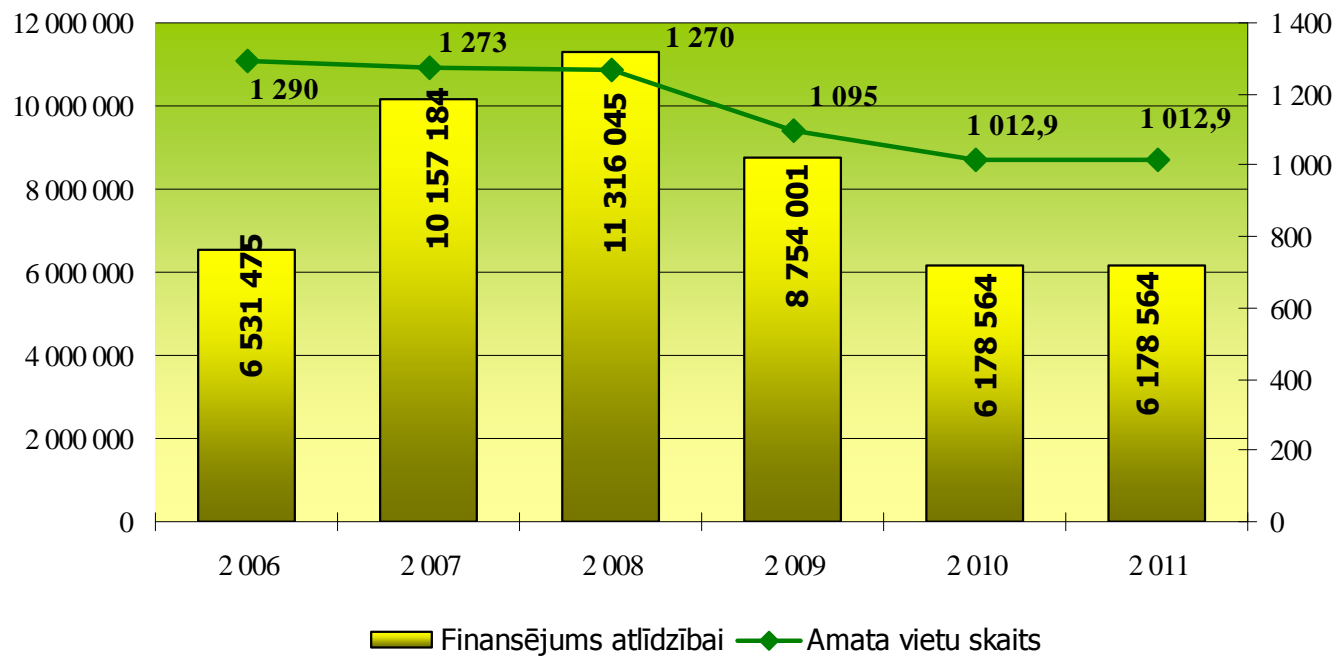
Pakalpojums	2008	2009	2010
Nodrošinātie pakalpojumu maksājumi (vidēji mēnesī) milj.	1,1	1,2	1,2
Sniegto konsultāciju skaits (vidēji mēnesī)	57000	80000	82000

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (2)

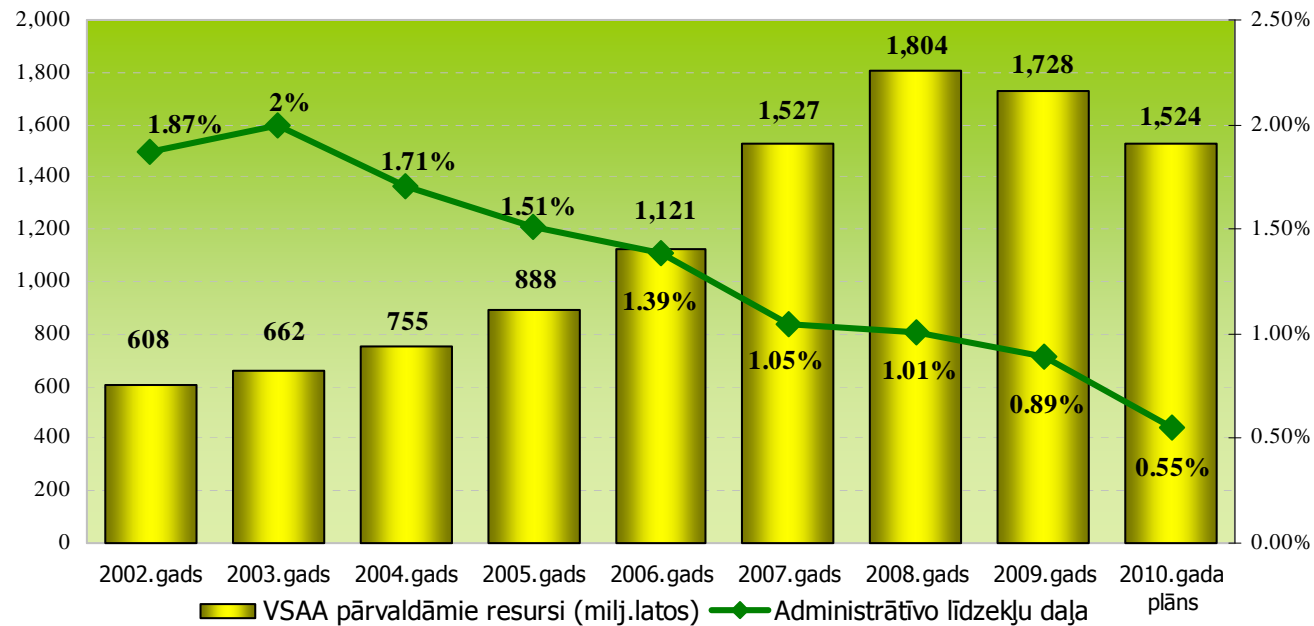

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (3)

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (4)

VSAA pārvaldāmo resursu (milj. latu) un tajos administratīvo līdzekļu daļas dinamika

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (5)

VSAA klientu apkalpošanas vietas (šobrīd ir 14 teritoriālās VSAA nodaļas un 27 klientu apkalpošanas centri un punkti)

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (6)

Turpmāka samazinājuma ietekme uz funkciju nodrošināšanu:

- ❖ Apdraudēta sociālās drošības politikas realizācija (pensiju un pabalstu piešķiršana) valstī;
- ❖ Samazināta sociālās drošības pakalpojumu pieejamība (rindu pieaugums, reģionālā pārklājuma samazināšanās);
- ❖ Ilgāks laiks pakalpojuma saņemšanai;
- ❖ Pieaug sociālā spriedze sabiedrībā;
- ❖ VSAA darbinieku pārslodze un darba izpildes kvalitātes pazemināšanās.

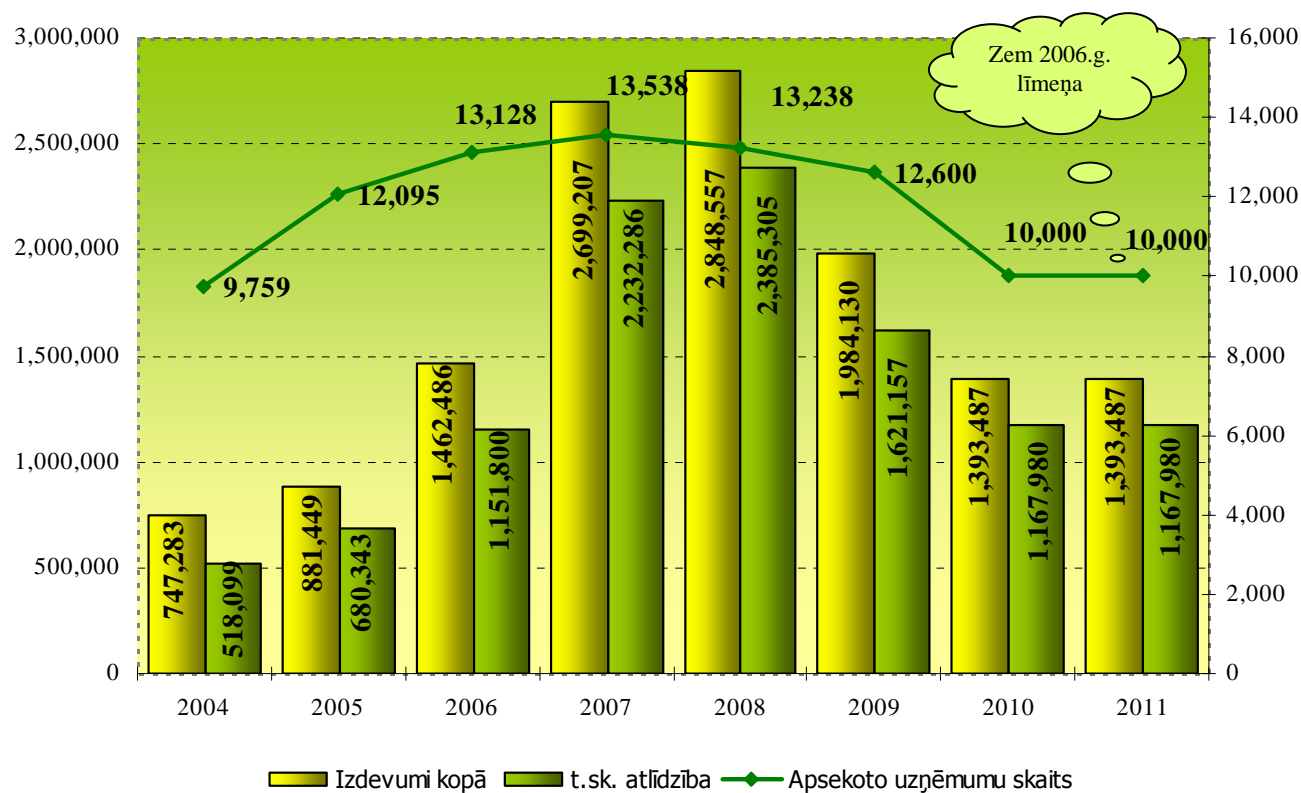
Valsts darba inspekcija (1)

Funkcijas:

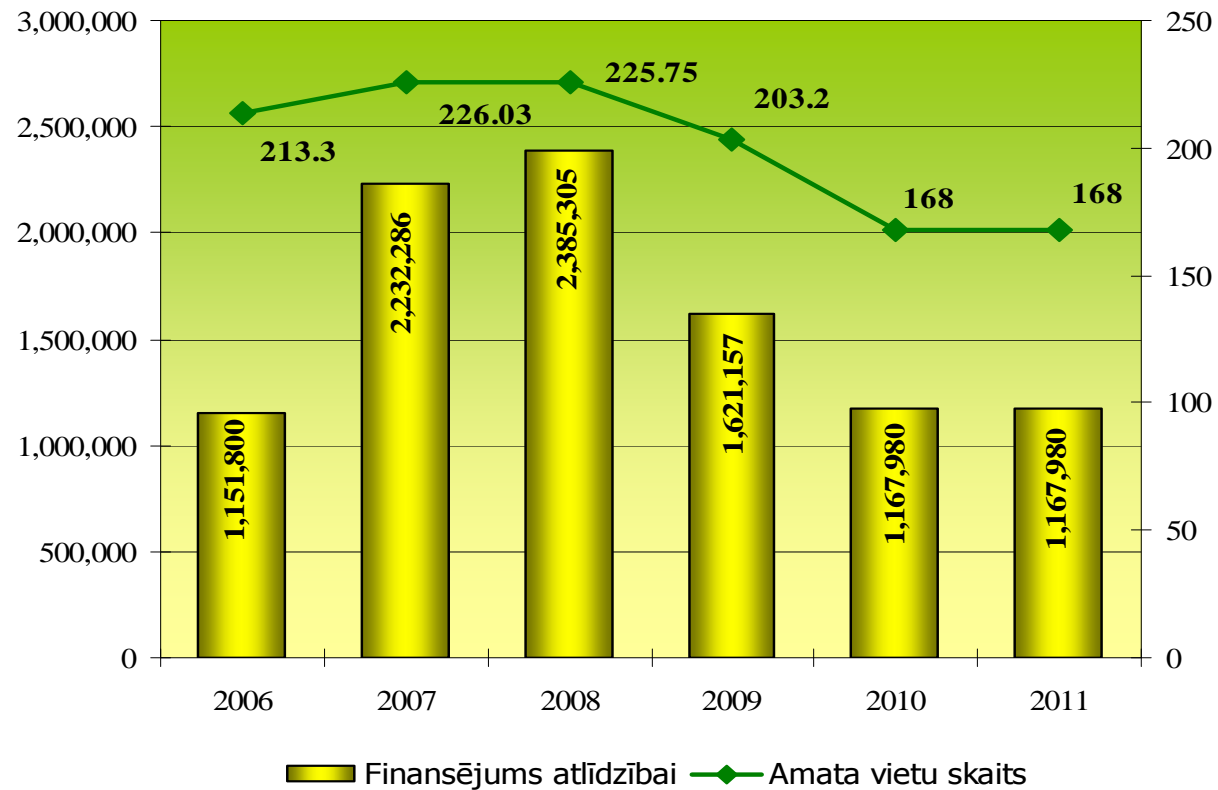
- ❖ Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības **normatīvo aktu prasību ievērošanas uzraudzība un kontrole**, t.sk. nelegālās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana, rakstveida **iesniegumu izskatīšana**, lēmuma pieņemšana par de minimis atbalsta sniegšanu komersantiem bezmaksas darba vides risku novērtēšanai, bezmaksas **konsultāciju sniegšana darba devējiem un darbiniekiem**, sociālā dialoga veicināšana, kā arī **nelaimes gadījumu darbā reģistrācija, izmeklēšana, kodēšana un analīze** un **arodsaslimšanas gadījumu izmeklēšana un analīze** (417);
- ❖ Eiropas Darba drošības un veselības aģentūras nacionālā kontaktpunkta darbības nodrošināšana (422);
- ❖ Vispārējās atbalsta funkcijas (423).

Valsts darba inspekcija (2)

Valsts darba inspekcija (3)

Valsts darba inspekcija (4)

Funkcijas	Latvija	Lietuva	Igaunija	Polija	Somija
1. Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanas uzraudzība un kontrole	X	X	X	X	X
2. Sociālā dialoga veicināšana	X	X	X	X	X
3. Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un vienotas reģistrācijas veikšana	X	X	X	X	X
4. Arodsaslimšanas gadījumu izmeklēšana	X	X	X	X	X

Valsts darba inspekcija (5)

Funkcijas	Latvija	Lietuva	Igaunija	Polija	Somija
5. Konsultāciju par darba tiesiskajām attiecībām un darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām sniegšana	X	X	X	X	X
6. Neregistrētās nodarbinātības mazināšana un kontrole	X	X	X	X	X
7. Darba vietās esošā darba aprīkojuma, individuālo un kolektīvo aizsardzības līdzekļu, veselībai kaitīgo un bīstamo vielu izmantošanas kontrole	X	X	X	X	X

Valsts darba inspekcija (6)

- ❖ Arvien pieaugošs sūdzību skaits;
- ❖ Nozīmīga loma nelegālās nodarbinātības politikas īstenošanā;
- ❖ Nozīmīga loma situācijas uzlabošanā darba aizsardzības jomā, t.sk. nelaiemes gadījumu darbā skaita samazināšanā, īstenojot tematiskās pārbaudes, veicot apsekojumus un sniedzot konsultācijas.

Pakalpojums	2008	2009	2010
Uzņēmumu apsekojumi	13238	12189	10000 (plānots)
Uzņēmumu apsekojumi saistībā ar nelegālās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošanu T.sk., % no kopējā uzņēmumu skaita	4554 5%	4996 5,5%	3000 (plānots)
Izskatīto iesniegumu skaits	4779	5583	
Apmeklētāju pieņemšanas laikā sniegtās konsultācijas	23 794	24 527	
Pa konsultatīvo tālruni sniegtās konsultācijas	24 909	25 366	

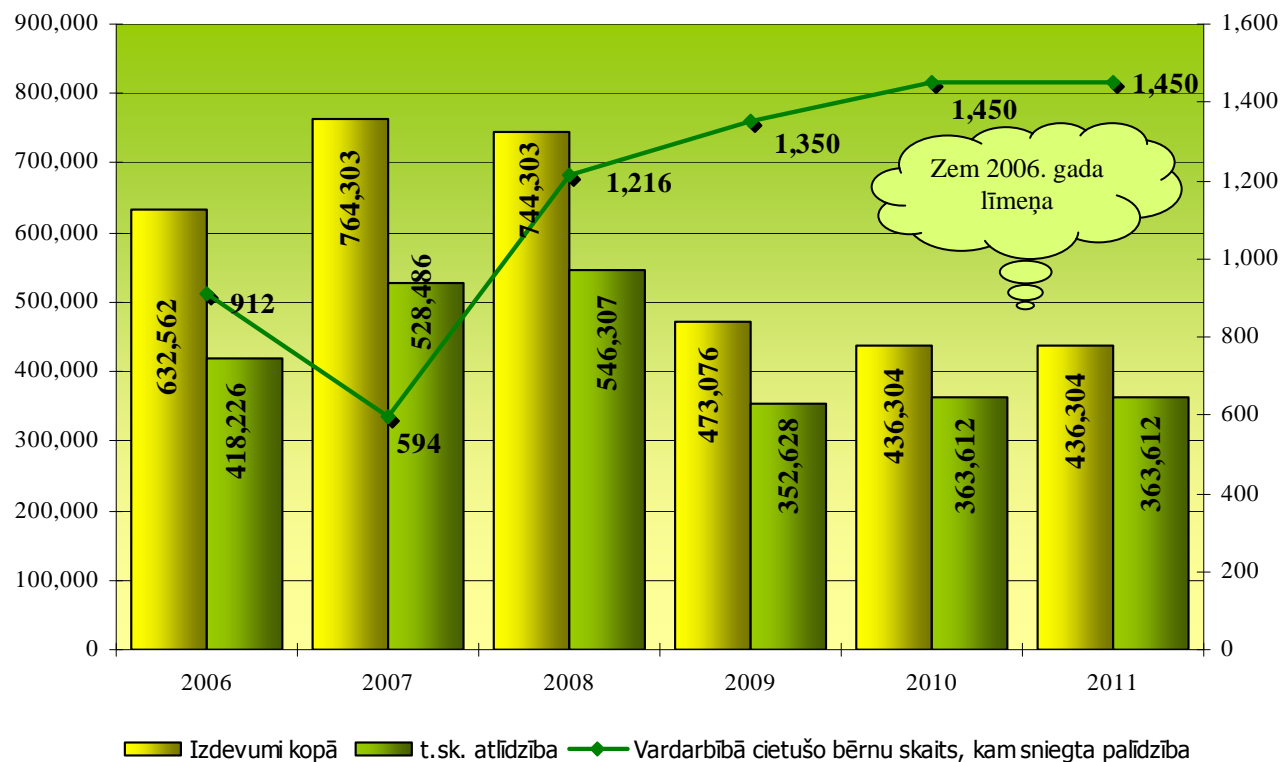
Valsts darba inspekcija (7)

Turpmākā samazinājuma ietekme uz funkcijas īstenošanu :

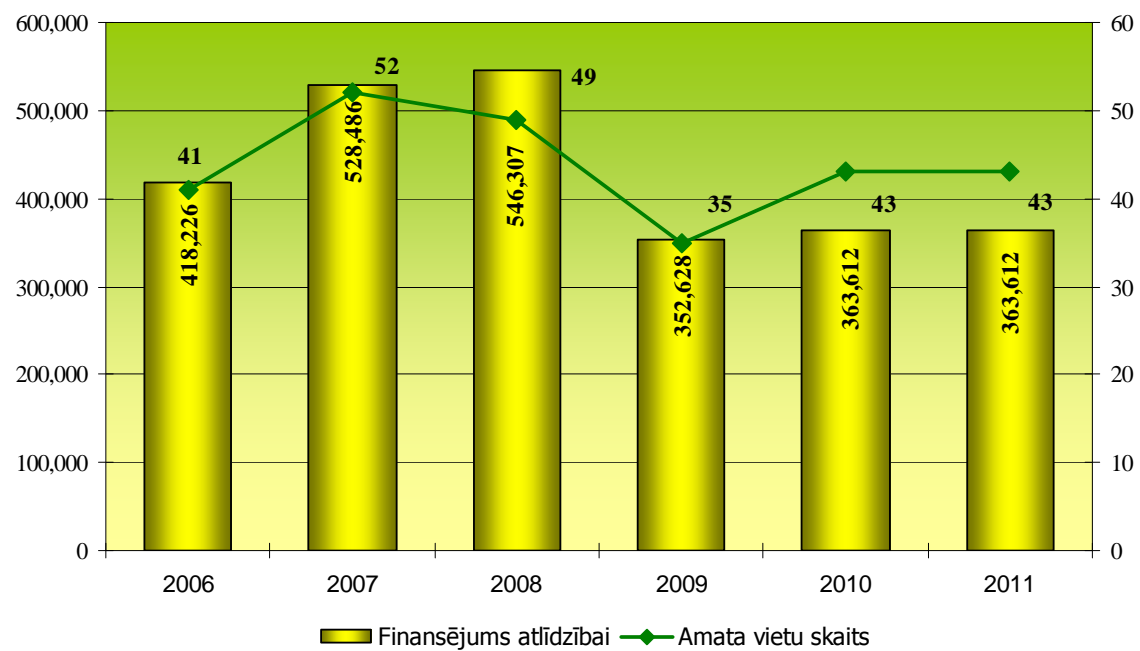
- ❖ Samazināsies kontrole par darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības prasību ievērošanu uzņēmumos;
- ❖ Samazināsies sabiedrības informētības līmenis par darba tiesību un darba aizsardzības jautājumiem; nodarbināto aizsardzības līmenis uzņēmumos, kā rezultātā pieaugs nelaimes gadījumu darbā un arodslimību skaits;
- ❖ Netiks īstenotas starptautiskajos dokumentos (konvencijās, direktīvās) noteiktās prasības īstenot darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomas uzraudzību, pieaugs indivīdu sūdzību skaits par valsts nespēju sniegt palīdzību;
- ❖ Samazināsies iespējas nodarbinātajiem aizstāvēt savas darba tiesības un tiesības uz drošiem un nekaitīgiem darba apstākļiem.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (1)

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (2)

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (3)

Funkcija: Bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšana (427)

Nodrošināt bērnu tiesību pārkāpumu atklāšanu, iespēju robežās novērst tos;
Sniegt atbalstu bērniem krīzes situācijā, gan psiholoģiski atbalstot, gan praktiski iesaistoties problēmu risināšanā.

Klienti:

Bērni- iespēja saņemt palīdzību krīzes situācijā;

Vecāki- iespēja saņemt informāciju un konsultācijas, kā rīkoties krīzes situācijā;

Bērnu iestāžu darbinieki - iespēja saņemt konsultācijas un praktisku palīdzību problēmu risināšanā.

Salīdzinājums ar Lietuvu un Igauniju

tiešā veidā nav ilustratīvs, jo šīs funkcijas tiek daļēji īstenotas pašvaldību līmenī

Pakalpojums	2008	2009	2010
Veiktās pārbaudes	591	409	414
Uz bērnu uzticības tālruni saņemto zvanu skaits	259077	128477	100000

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (4)

Turpmākā samazinājuma ietekme uz funkcijas īstenošanu (1):

- ❖ Latvija nespēs izpildīt starptautiskās prasības bērnu tiesību aizsardzības jomā, jo bērnu tiesību aizsardzības jautājums būs atstāts pašplūsmā un katras pašvaldības institūcijas izpratnes līmenī par to, kas bērniem ir vajadzīgs.
- ❖ Nesniedzot savlaicīgu palīdzību un atbalstu bērniem, ģimenēm, audžuģimenēm, bāriņtiesām, bērnu aprūpes iestādēm u.c., tiks apdraudēta bērnu aprūpes kvalitāte un bērnu tiesību ievērošana.
- ❖ Pieaugs institucionālajā aprūpē esošo bērnu skaits (netiks attīstītas audžuģimenes un nodrošināta to sniegto pakalpojumu kvalitāte).

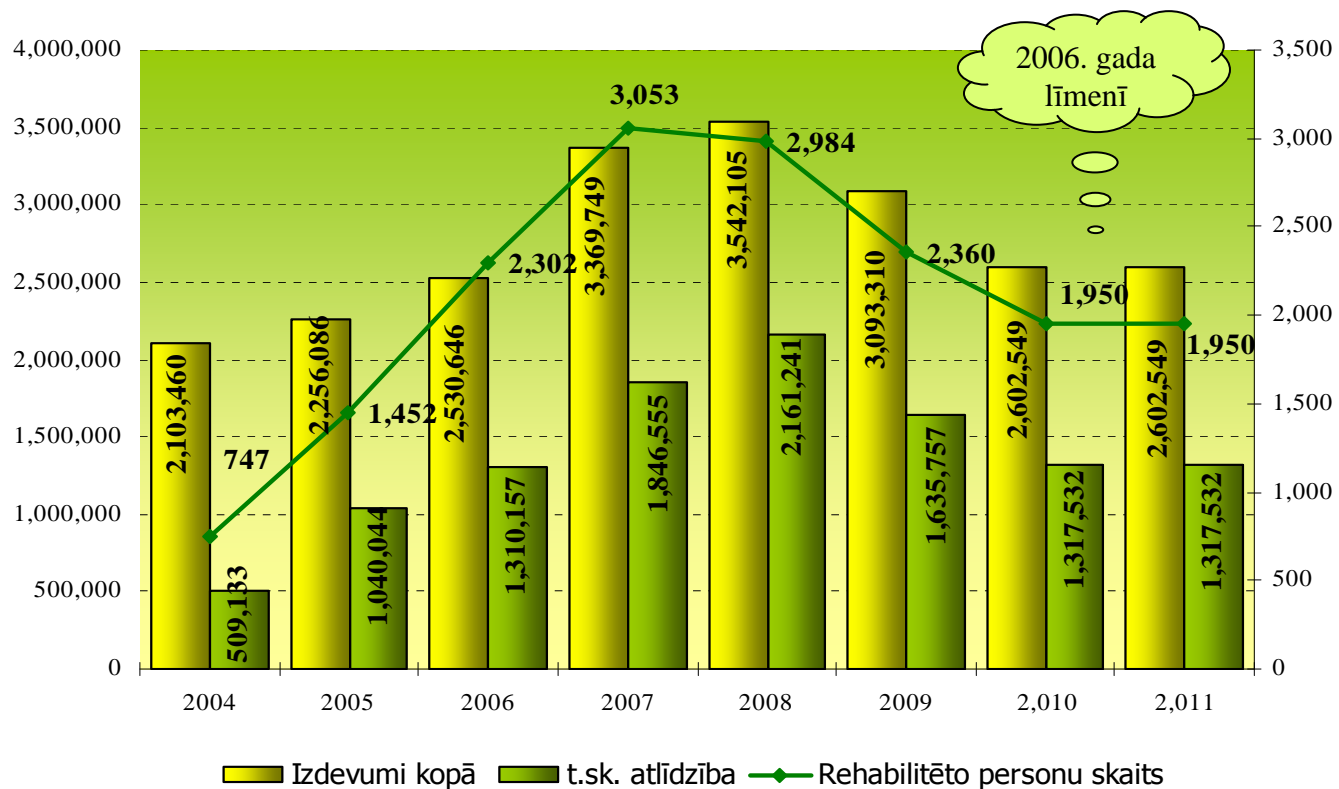
Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (5)

Turpmākā samazinājuma ietekme uz funkcijas īstenošanu:(2):

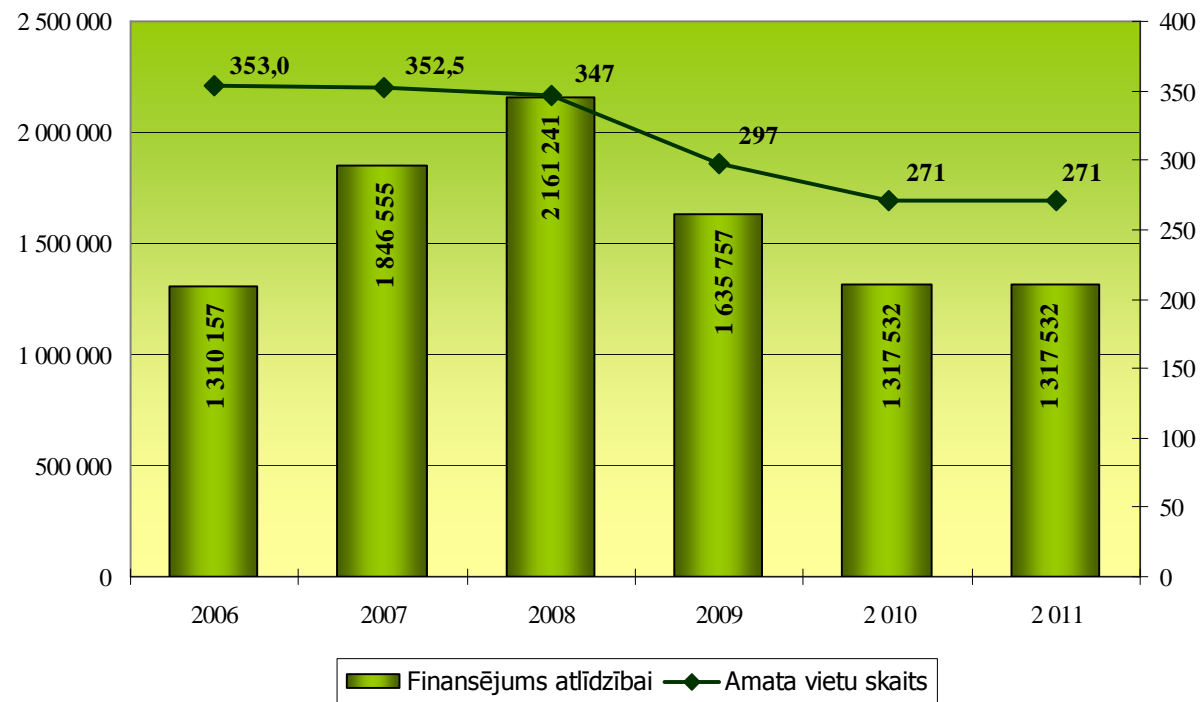
- ❖ Pasliktināsies bāriņtiesu darbs un tajās strādājošo speciālistu kompetences līmenis.
- ❖ Samazināsies to bērnu skaits, kas atgriežas bioloģiskajās ģimenēs vai ir pieejami adopcijai, jo netiks savlaicīgi risināts jautājums par viņu juridisko statusu.
- ❖ Speciālistu loks, kas spēj kvalitatīvi strādāt šajā jomā, pamatā rodas tikai prakses rezultātā, jo nav tādas izglītības programmas – bērnu tiesību aizsardzības speciālists, tādejādi valsts zaudēs jau esošajos speciālistos investētos līdzekļus.

Sociālās integrācijas valsts aģentūra (1)

Sociālās integrācijas valsts aģentūra (2)

Sociālās integrācijas valsts aģentūra (3)

Invalīdu sociālās integrācijas veicināšana un iespēju noteikt profesionālo piemērotību un saņemt profesionālo rehabilitāciju nodrošināšana (388)

- Profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana, t.sk. izglītojamo- invalīdu mācību procesa nodrošinājums, invalīdu iekārtošana praksē un darbā, ergoterapeitu, psihologu, soc. darbinieka, medpersonāla atbalsta nodrošināšana izglītojamiem;
- Informācijas uzskaitē, datu bāzu veidošana un uzturēšana par rehabilitācijas pakalpojumu saņēmējiem un invalīdiem, kuriem noteikta profesionālā piemērotība;
- Invalīdu apzināšana un konsultēšana, profesionālās piemērotības noteikšana;
- Atbalsta punktu (8) darba koordinēšana reģionos;
- Auto vadītāju apmācība invalīdiem, auto pielāgošana invalīdu vajadzībām.
- Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana -medicīnisko un sociālā atbalsta pakalpojumu nodrošināšana (ārsti, ergoterapeiti, psihologi, psihiatri, fizioterapeiti, sociālie darbinieki un sociālie aprūpētāji), ēdināšana un dzīvošana, brīvā laika organizēšana

Sociālās integrācijas valsts aģentūra (4)

Turpmākā samazinājuma ietekme uz funkcijas nodrošināšanu:

- **Latvija nenodrošinās starptautisko saistību izpildi - ANO** Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām;
- Invalīdiem tiks liegta iespēja ne vien iegūt profesionālo izglītību, bet arī mazināt invaliditātes radītās sekas un reintegrēties sabiedrībā un darba tirgū;
- Būs jāslēdz arī atbalsta punkti Latvijas reģionos, kā rezultātā invalīdiem nebūs iespējas pakalpojumu saņemšanai dzīves vietā;
- Savlaicīga pakalpojuma nesaņemšana klientiem var būt neatgriezeniska sociālā statusa atgūšanai;
- Savlaicīgi nesniegti rehabilitācijas pakalpojumi rada risku invaliditātes noteikšanas skaita pieaugumam, kas radīs papildus izdevumus sociālajam budžetam.

Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (1)

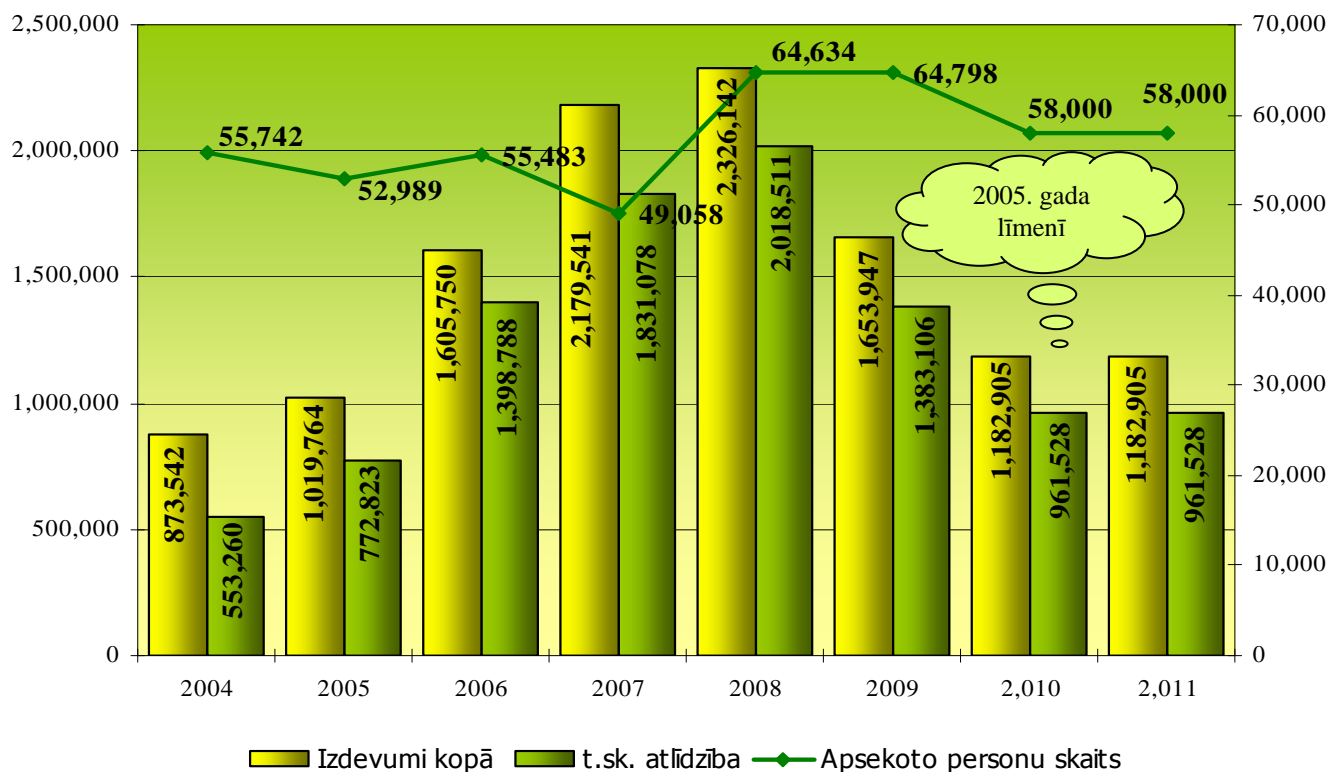
Invalitātes ekspertīzes veikšana (394)

- ❖ Tiek izvērtēta un noteikta personas fizisko un psihisko spēju ierobežojuma pakāpe, personas invaliditātes cēlonis, tiek noteikts darbaspēju zaudējums procentos, sniegti atzinumi par īpašo kopšanu un noteiktas medicīniskās indikācijas transporta pabalsta saņemšanai;
- ❖ Izsniedz invalīda apliecības;
- ❖ Uzskaita, reģistrē personas ar invaliditāti un uzglabā visu ekspertīzes laikā iegūto informāciju IIS (valsts nozīmes datu bāze);
- ❖ Darbnespējas lapu termiņa pagarināšanas pamatotības izvērtēšana pēc 26. nedēļas

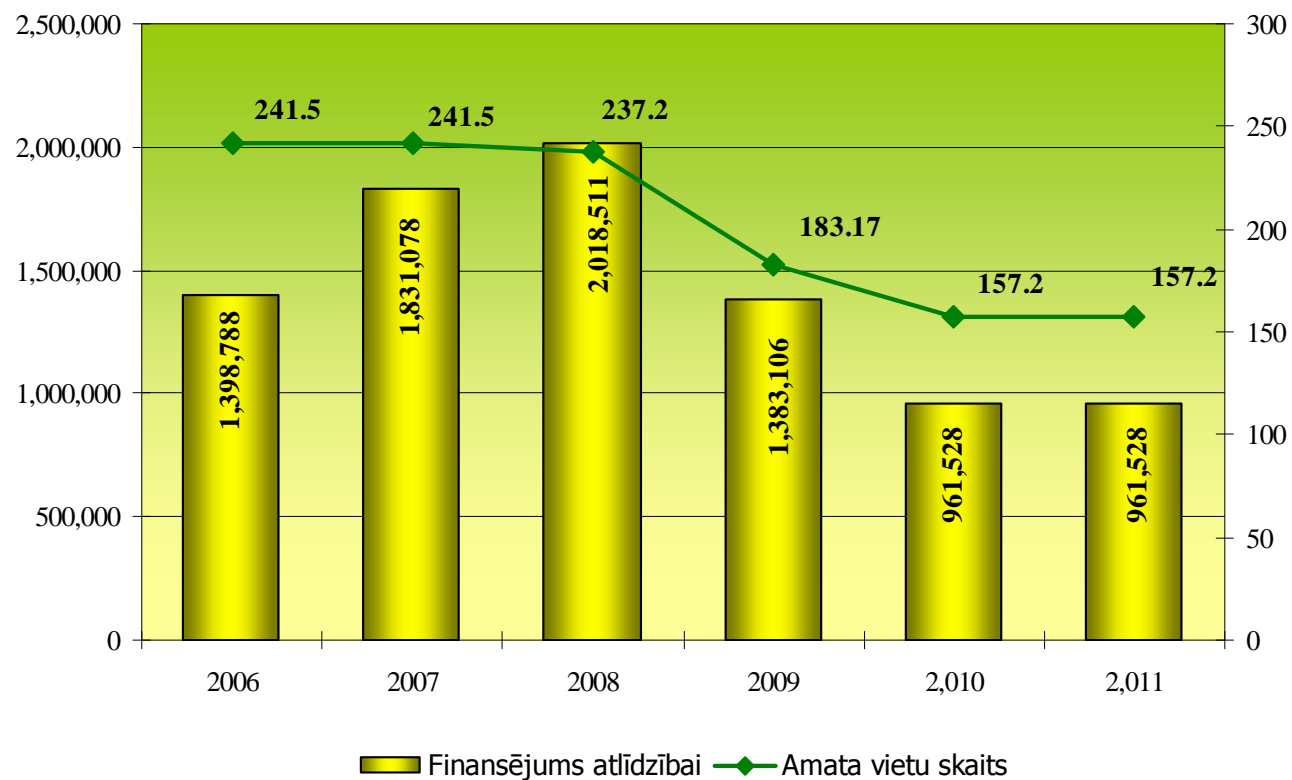
	2008	2009	2010
Apsekoto personu skaits	64634	67237	58000

Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (2)

Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (3)

Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (4)

Turpmāka samazinājuma ietekme uz funkcijas nodrošināšanu (1):

- ❖ **Netiks nodrošinātas personu ar invaliditāti pamattiesības**, kā rezultātā minētās personas var vērsties pret Latvijas valsti, izmantojot starptautiskos tiesību aizsardzības instrumentus (Eiropas cilvēktiesību tiesā, ANO Personu ar invaliditāti tiesību komiteja).
- ❖ **Netiks savlaicīgi izvērtēts iespējamais invaliditātes iestāšanās risks**, jo netiks veikta novērošana cilvēkiem pēc 26 darbnespējas nedēļām. Rezultātā netiks nodrošināta savlaicīga ārstēšana un medicīniskā rehabilitācija un persona **var kļūt par invalīdu**, tādējādi valstij un pašvaldībai radot **lielākus izdevumus** (atvieglojumi, pabalsti, rehabilitācija) nekā veicot savlaicīgu ārstēšanu un medicīnisko rehabilitāciju.
- ❖ Ja personai pakalpojums netiek nodrošināts savlaicīgi, veselības stāvoklis turpina pasliktināties un **pastāv smagākas invaliditātes iestāšanās risks** (slimībai progresējot, 2.inv. gr. vietā personai tiek piešķirta 1.inv. gr.), kas var radīt valstij **papildus finanšu izdevumus** - atvieglojumi, pabalstu nodrošināšana, kā arī personas reintegrācijas nodrošināšana.

Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (5)

Turpmāka samazinājuma ietekme uz funkcijas nodrošināšanu (2):

- ❖ Samazināta invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma pieejamība (rindas, reģionālais pārklājums, gaidīšanas laiks uz pakalpojumu) un pieaug sociālā spriedze mērķa grupā.
- ❖ VDEĀVK darbinieku pārslodze un darba kvalitātes pazemināšanās.
- ❖ Risks zaudēt pašlaik strādājošos speciālistus (ārsti – eksperti), kurus nākotnē būs problemātiski aizvietot attiecīgas izglītības programmas trūkuma un nekonkurētspējīgā atalgojuma dēļ. Speciālisti tiek sagatavoti tikai praksē (VDEĀVK), tādējādi valsts zaudēs personāla apmācībā ieguldītos resursus.

Nozīmīgākie riski Labklājības nozares funkciju un to intensitātes samazinājuma gadījumā

- ❖ **Satversmē un starptautiskajos līgumos noteikto saistību neizpildes risks:**
 - LV Satversmes tiesa;
 - Starptautiskā tiesvedība - ECT, ES Pārkāpumu procedūras;
 - ANO cilvēktiesību aizsardzības procedūras – personu iesniegumi, kam seko komiteju priekšlikumi, rekomendācijas un lēmumi trūkumu novēršanai.
- ❖ **Finanšu/mantisko zaudējumu risks ilgtermiņā;**
- ❖ **Valsts (ieksējās) drošības apdraudējuma risks:**
 - Pieaug destruktīvo procesu risks visās valsts un sabiedrības attīstības jomās: ēnu ekonomika, korupcija, deviānta uzvedība, vardarbība, noziedzība, suiciditāte.
- ❖ **Konkurētspējas risks:**
 - Cilvēkresursu kapacitātes zaudējuma risks (mikro un makro līmeņa)

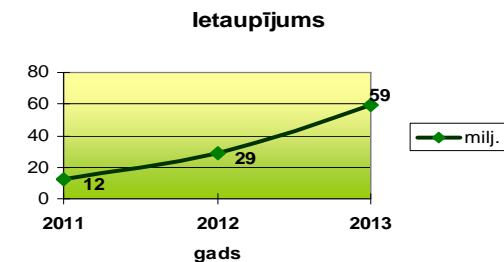
LM priekšlikumi fiskālās konsolidācijas nodrošināšanai*

❖ Izmaiņas ilgtermiņā

- paaugstināt pensionēšanās vecumu līdz 65 gadiem (pakāpeniski no 2016 - 2021)
- pensiju piemaksu un vecāku pabalsta izmaksu pārvešana uz pamatbudžetu
- paaugstināt minimālo apdrošināšanas periodu pensijas saņemšanai līdz 15-20 gadiem

❖ Izmaiņas īstermiņā

- nepagarināt priekšlaicīgo pensionēšanos
- atteikties no atvieglotajām pensijām (jaunpiešķirtajām) no 2012.gada
- piemaksu pie pensijām piešķiršanas pārtraukšana jaunpiešķirtajām pensijām, sākot no 2012.gada 1.janvāra
- pāreja uz pensiju kapitāla uzskaiti un uzkrāšanu, vadoties no faktiski veiktajām iemaksām gan 1. gan 2. pensiju līmenī
- iesaldēt pensiju indeksāciju uz noteiktu laiku
- No 2013.gada turpināt maternitātes un paternitātes pabalstu piešķirt 80% apmērā no individuālās iemaksu algas

Labklājības ministrija

Skolas 28, Rīga, LV-1331

Tālrunis: +371 67021611

lm@lm.gov.lv

www.lm.gov.lv

